

רשימת

סיפורים ושמועות

שנרשמו ע"י

הרה"ת ר' שמעון ע"ה פוטאש

תשורה משמחת נישואין של
שניאור זלמן וחי' מושקא שיחיו קסלמן
י"ד תמוז תשפ"א

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זכינו בנישואי צאצאינו החתן התמים שניאור זלמן שי' עם ב"ג הכלה המהוללה חי מושקא תחי' למזל טוב ביום חמישי, י"ד תמוז ה'תשפ"א.

התודה והברכה נתונה בזאת לידידינו ומכירינו אשר הואילו לשמוח אתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו ולברך את הזוג בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות ורוחניות.

בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו מקרוב ומרחוק על יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא זי"ע – בתשורה המצורפת בזה.

תשורה מיוחדת זו כוללת: צילום התשורה שחולקה על ידי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בחתונת כ"ק אדמו"ר, מכתב ברכה לנישואים של הורי החתן וזקני הכלה, מכתבים לזקני החתן הרה"ח ר' שמואל ע"ה ליבעראוו ומכתבים לזקני הכלה וכמה מהם נתפרסמו כאן לראשונה. תולדות חייו של אבי הכלה הרה"ח ר' שמעון ע"ה פוטאש, ורשימת סיפורים שנרשמו ע"י בימי בחרותו תודותינו נתונה להרה"ח חד"א שי' טיפענברון על עזרתו.

האל הטוב ית' הוא יברך אתכם ואותנו בתוך כלל אהב"י בברכת מאליפות מנפש ועד בשר במיוחד בברכה שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בהתגלותו המידית של משיח צדקנו.

י"ד תמוז ה'תשפ"א
לונדון, אנגלי'.

בברכת מזל טוב

משפחת פוטאש

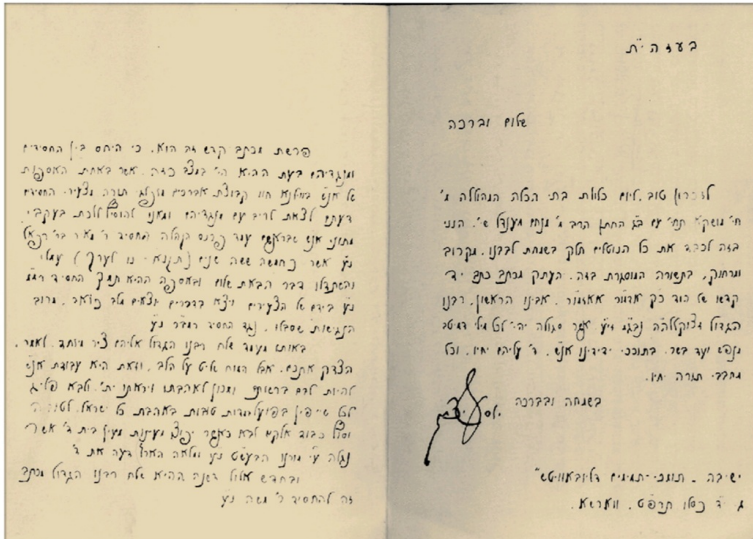
משפחת קסלמן

התשורה שחולקה בחתונת כ"ק אדמו"ר

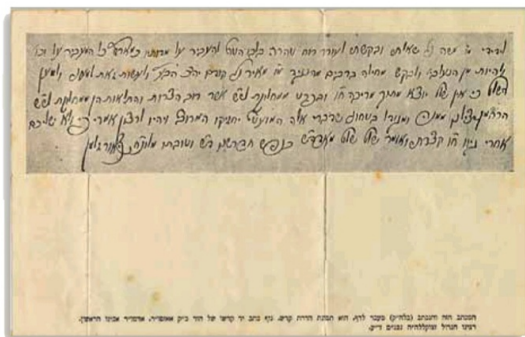
באמצע סעודת החתונה של הרבי, בי"ד כסלו תרפ"ט, שעה שהסיבו המסובים ליד השולחנות הערוכים, ציוה הרבי הריי"צ לאחד מתלמידי התמימים, לחלק בשמו לכל אחד ואחד מהמסובים, תשורה מיוחדת:

גיליון שנכפל לשלושת חלקים. מצדו האחד של הגיליון נדפס צילום "תמונת הדרת קודש. גוף כתב יד קדשו של כ"ק אדמו"ר. אדמו"ר אבינו הראשון. רבינו הגדול זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ומצדו השני כלפי חוץ, נדפסו שלשה צילומי קטעים קטנים. האחד כתוב בלשון הקודש אף הוא בגוכ"ק של אדמו"ר הזקן. השניים האחרונים נכתבו ברוסית על ידי אדם אחר. לגיליון זה צורף גיליון נוסף שנכפל לשנים: מצד ימין נדפס צילום מכתבו של הרבי הריי"צ – הכתוב בכתב ידו של אחד המזכירים וחתום בגוכ"ק של אדמו"ר הריי"צ – בו הוא מודיע כי מכתב של אדמו"ר הזקן שראה לכבד בו "את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק. . אשר סגולה יהי לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר. בתוככי ידידנו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו".

בצד השמאלי של הגיליון נדפסה פשר פתשגן מכתב אף זאת בצילום כתב ידו של אותו מזכיר בו מפרט הרבי את הנסיבות בגללן שלח רבינו הגדול את מכתבו הנ"ל.

בצד השמאלי של הגליון נדפסה פשר פתשגן מכתב אף זאת בצילום כתב ידו של אותו מזכיר בו מפרט הרבי את הנסיבות בגללן שלח רבינו הגדול את מכתבו הנ"ל.

לידידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטה[ור] והעביר על מידותיו כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבי[ם] ולבקש מחילה ברבים מהנגיד מו' נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום הכיפורים הבא עלינו לטובה] ולעשות זאת למעני ולמען השלום כי אין שלום יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש אשר רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לשמש הרחמן יצאנו ממנה ומגודל בטחוני שדברי אלה המועטים יחזקו המרובים ויהיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון השלום] כנפש תדרשו ד"ש [דורש שלומן] וטובתו מלוונ"ח [מלב ונפש חפיעה] שניאור זלמן.

תרגום הכיתוב בתמונה בגוף כתב יד קודש אדמו"ר הזקן:

להרבני מו"ה מייזליש שמש ונאמן דק' ווילנא

שלוש השורות הנוספות בשפה הרוסית, נכתבו ע"י אחר:

לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן מרדכי] מייזליש בוויילנא

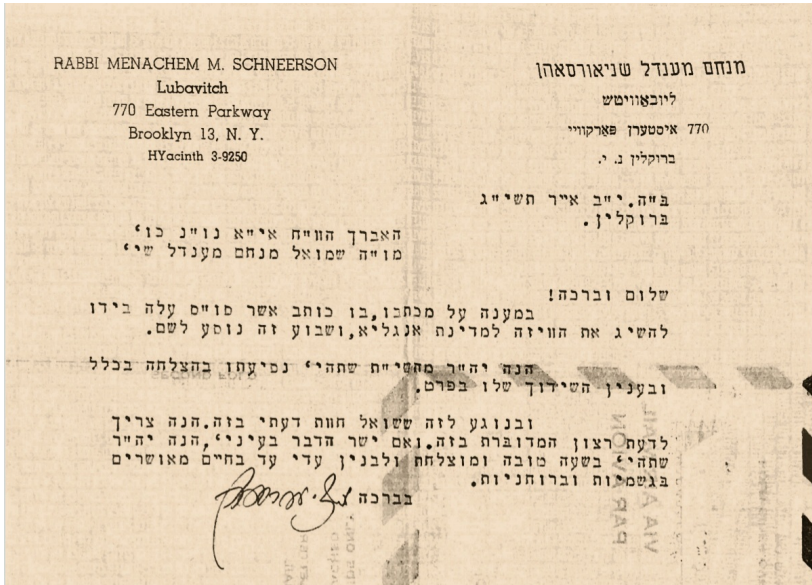
בנוסף לחלוקת ה'תשורה' בעת החתונה, שלח הרבי הרי"צ 'תשורה' זו לכמה מחסידיו, וכלשון הרבי באחד ממכתביו: "... אשר כ"ק מו"ח אדמו"ר שלחו בתור מתנה לחסידים ואנ"ש בקשר עם חתונתו".

מכתבים לוקני החתן

סב החתן הרה"ח חשמ"מ
ע"ה ליבעראו עם חותנו
הרה"ח ר' מענדל ע"ה
פוטרפאס

הרה"ח ר' חיים שמואל מנחם מענדל ומרת דארושא ע"ה ליבעראו

ליבערמאן = לונדון
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, סיון תשי"ד
ברוקלין

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצי"צ
מוה"ר שמואל מנחם מענדל שי"י 217

שלום וברכה!

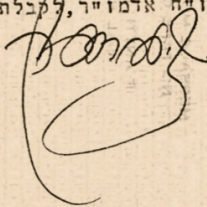
נהניתי לקבל מכתבו מר"ה סיון, בו כותב אודות פעולותיו
בין השו"בים, אשר מתקדמים הם לאט לאט לחזרת החסידות הדרוכות.
ומנהיג, ובדאי כשימשיך בזה בדרכי נועם ובדרכי שלום, שהם הם דרכי
החזרה, יצליח בזה עוד יותר.

והי"ה למה שכותב אודות ההחזרה, ומהנכון לקרות בהשיות,
באסיפת צגורה נשי ובנות חב"ד, והנה אף שקראת ספרים החיצונים
מקלקל ומזקת כו' וכו', אבל ידוע, שבכלל, צריך ללכת מן הקל אל הכבד.
ובפרט בהנוגע לחמולה בין הנשים. וכמסאז"ל בזה ג"כ בהנוגע למתן
חורה, והובא בפירוש רש"י. במקומו: כה תאמר לבית יעקב, אשר להנשים
צריכה להיות אמירה רכה, וכן בהנוגע להנ"ל צריכה להיות ההדגשה יותר
בהוספה בועשה טוב, היינו קריאה שיחות כו' וכו', שאז במשך הזמן יקוים
הפסק ר"ן דמעט אור דוחה הרבה השך ממילא, ועאכ"כ הרבה אור. מובן,
שאינן כוונתי בזה שיחן הסכם ע"ז שיקראו הנ"ל בספרים החיצונים, אלא,
שלע"ע, תהיי' ההדגשה בהענין דועשה טוב.

בעת רצון הנה אזכיר את כל אלו שכותב שמוהיהם בהיותי
על הציון הק' של כ"ק מו"ת אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. והשי"ת
יצליחם שילכו מחיל אל חיל.

כותב שלומד תניא לפני בחורים צעירים, ובטח בהזדמנות
הבאה יודיע אם הם מבני אישיבה, או שמבחוץ עדין. והשי"ת יצליחו
בכל הנ"ל.

ולקראת חג השבועות זמן מתן תורתנו, וקבלתה, הבע"ל,
הנני בזה להביע ברכתי, בנוסח כ"ק מו"ת אדמו"ר, לקבלת התורה
בשמחה ובפנימיות.

בברכה

ליבעראוי = לונדון

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן שארקווי
ברוקלין נ.י.

הוייח איינא נוייב וכו'
מוהייר שמואל מנחם מענדל שי'

ביה.כ' אדר תשטי"ו
ברוקלין

שלום וברכה!
במענה על סכתבו מיים א' כי תשא את ראש, ברו כותב אודות
ההתועדות דיים גאולתנו ופדות נפשנו הוא ייט כסלו, ושל יום ההילולא
לוידי שבט, תיח על העבר, ובטח גם על להבא ינהג במסנה טוב זה. וכל המפרט
בכרון דא הייז משובח.

במה שכותב אודות שיעורים הנלמדים מרבנים, הנה כטח יש בזה
גייכ שיעור בהלכות הצריכות בהייבהיום יומים, אשר גודל הכרח ידיעות
אלו אין צריכים ראי'. והלראי הי' כל אחד מנצל השפעתו להנהיג לימוד
זה בכל מקום שידו מגעת, וכפי' את האלקים ירא יאת מצותי שומר כי זה
כל האדם.

הנתייט סמח שחסייתי תחי' נסעה להנפש ולהבריא, ויהייר מהשייטת
שיהי' בהצלחה ותחי' רפואתה שליטה.

ההשייטת יטלא ימי הריון זוגתי תחי' כשורה ובנקל ותלד זחוייך
בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה
Menachem Schneerson

נ.ב. מוסגייט מה שהייל בזמן האחרון, ובטח יזכה בתוכנו את הרבנים.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן שארקווי
ברוקלין נ.י.

ביה.כ"ה איר חשי"ג
ברוקלין.

מה דאָברושא תחי'

ברכה ושלום!

אין בין געגען צופרידען צו באקומען אייער בריך
פון כ"ה איר, אין העלענע איר שרייבט העגען דעם סדר פון אייער
ארבעט, לערנען מיט קינענע. און עס איז זייער נויטיג צו איינפלאנצען
אין זיי יראה שמים און ליבשאפט צו אידישקייט און תורה ומצות,
און השי"ת זאל איך געבען אין דעם הצלחה, און דורך דעם אויך
הצלחה אין אייערע ענינים הפרטים.

און העגען דעם עיקר חוץ איר שרייבט, העגען אייער
התלמה העגען דעם שיריך מיט הרהיח שמואל מיט שי' ליבעראוויטש
זאל השי"ת מצליח זיין און עס זאל זיין בשעת טובה ומוצלחה ולכנין
ערי עד על יסודי התורה והמצוה מוצאים בתורת החסידות. ובברכה
סול טוב צו אייער מוטעך תחי'.

בברכה
Menachem Schneerson

ביגעליגט איז דא א בראָשור,
חאָ זיכער העט איר אויסניצען
אין אייער השפעה אויף די תלמידים.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

בי"ה י"ב אייר ה'שי"ג
ברוקלין

מרה דאברושא תהי'

ברכה ושלום!

איך האָב באַקומען אייער בריף פון ט' אייר.
אין תעלכען איך שרייבט מיר נאך אמאל וועגען דער פראגע
וואָס אייער פעטער הרב ר' בן ציון ש"י האָט מיר געשריבען.

היות איך האָב נאָר וואָס באַקומען אַ בריף אז
האָבדך מר לייבערשאַהאַט באַקומען אַ הויז אויף ענגלאַנד
און די מעג וועט ער שוין זיין דארטען, וועט איר זיכער
טרעפען זיך מיט עס, און וועט ארויסהאַבען קלאָהר אייער
מיינונג אין דעם, און אויב איר וועט האַבען אַ המשכה הלב
צו דעם, זאל השי"ת געבען, עס זאל זיין אַ גוטער גליקליכער
שעת, זלבנין עדי עד, אַ אידישע חסידישע הויז.

וען איך וועל זיין אויף דעם ציון תהי' פון
מין שווער כייק אדמו"ר וצוקללה"ה נבי"ם זי"ע, וועל איך
מזכיר זיין אייך און אויך די אלע תעלכען איר שרייבט אין
אייער בריף, יעדערען צו וואָס ער באַדאַרף.

עס וואונדערט מיך וואָס איר שרייבט גאַרניט
וועגען אייער לערנען און אייער השפעה אויף אייערע באַקאנטע
צו מקרב זיין זי צו אידישקייט בכלל און צו חסידות בפרט.
און זיכער וועט איר שרייבען וועגען דעם בא דער נאָהענטער
געלעגענהייט.

ברכה
Menachem Schneerson

פומערפאס-לונדון
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

בי"ה
הג גאולה רבינו אדמו"ר האמצעי
י"ד כסלו, ה'שי"ד.
ברוקלין, נ. י.

מרה דאברושא תהי'

ברכה ושלום!

במענה על הודעתה מקביעות יום החתונה
שלה עם בייג ש"י ליום ט' סיון כסלו ה'תשל"ג,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב
מזל טוב, וסחה"י בשעה טובה ומוצלחת ובבנין עדי עד
על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מאזרים במאור
שבחורה זוהי תורה התמידות.

ברכת מזל טוב מזל טוב
לה ולאסה תהי'
Menachem Schneerson

המכתב לסב הכלה הרה"ח ר' אפרים זלמן שי' פוטאש לקראת בואו לקשרי שידוכים

פוטאש - לונדון

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

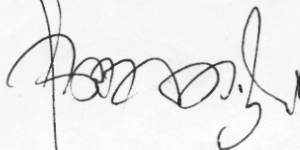
ב"ה, א' דחנוכה תשל"ב
ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"ג וכו'
מוה' אפרים זלמן שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות קש"ת שלו עם ב"ג תי' בשעה
טובה ומוצלחת,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' בשעה טובה ומוצלחת ולבנין
עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים בסאור שבתורה
זוהי תורת החסידות.

בברכה מזל טוב

בטח שומר הוא השלשת השיעורים השונים לכל נפש
בחומש תהלים ותניא הידועים,

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

פּוּטְאָשׁ - לונדון

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

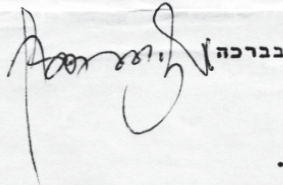
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יא' שבט תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ צופנין
מוה' אפרים זלמן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם שמעון שי', הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר מהשי"ח שיגדלו ביחד עם זוג"ח הי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכה

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

..... ובדבר גזירת השערות - אפשערעניש - הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא בהחינוך דהשארת פיאות הראש, ומיום הגזירה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל את החינוך בענין נשיאת ש"ק וברכות השחר וברכה המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ח יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשפיות ובהחניות.

המכתב שקבל סב הכלה שי' מכ"ק אדמו"ר לקראת האפשרעניש של אבי הכלה.
(כ"ק אדמו"ר הוסיף בכת"ק התואר עוסק בצרכי ציבור)

המכתב הגיע באיחור של ששה חודשים אך בדיוק שבוע אחר כך שמעון היה זקוק לטיפול רפואי, והמכתב התקבל כברכה מיוחדת עבורו בדיוק בזמן.

מכתב להורי החתן לקראת חתונתם

קסלמן - ליבעראוו - לונדון
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יז' שבט ה'תש"מ
ברוקלין, נ.י.

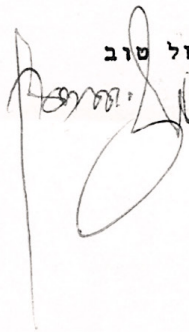
האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' אליעזר שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום ט' אדר הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב
מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

פרקי חיים של

הרה"ת ר' שמעון ע"ה

פוטאש

ט' שבט תשל"ג — ט' באב תש"פ

מבוא

"בכיה תקיעא בלבאי מסטרא דא, וחדוה תקיעא בלבאי מסטרא דא", ביחד עם שמחתנו אנו מצטערים על זה שאבינו, אבי הכלה שתחיל, הרה"ת ר' שמעון ע"ה פוטאש אינו משתתף בגשמיות בשמחתנו ובטוחים אנו שמסתכל מלמעלה ושואב הרבה נחת ממשפחתו. לכבוד החתונה, ולכבוד יום סיום אמירת קדיש של הרה"ת שמעון ע"ה (ח' תמוז), הננו מוציאים לאור תולדות חייו; ובאמת לכתוב תולדות חייו של איש שכל חייו ה' בהצנע הלכת וברח מפרסום וכבוד וכו' אינו מתאים, עם כל זאת, כיון שיש הרבה ללמוד ממעשיו ועבודתו. לכן הננו מוציאים לאור כדי שילמדו מחייו וע"י זה יגרמו "והחי יתן אל ליבו" ולעילת ולנחת רוח נשמתו עד לעלייה הכי גדולה שהוא ירידת הנשמה בגוף בביאת משיח צדקנו וקיום היעוד "והקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם תיקף ומיד ממש. ג"כ אנו מוציאים לאור "רשימת סיפורים" שנכתבו ע"י בהיותו בחור בישיבה. לשמעון ה' לו תענוג מיוחד מסיפורי חסידים, והי' בעל שמוע, וכבר מהיותו בחור צעיר התחיל לכתוב לעצמו כל הסיפורים ששמע מהמשפיעים ומגידי שיעורים שלו בישיבה. והמשיך לכתוב במשך כל ימי בחרותו עד חתונתו וכתב במשך השנים מאות סיפורים. ובזה הננו מוציאים לאור חלק קטן מהם וזאת למודעו שהסיפורים נכתבו כפי ששמע אותם בלי אחריות על דיוקם וכו'.

ויהי רצון שנזכה ל"מהרה ישמע בערי יהודה" וכו' בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו ממש.

ימי ילדותו

הרה"ת ר' שמעון ע"ה פוטאש נולד ביום ט' שבט תשל"ג בעיר לונדון אנגלי, כבן הבכור להוריו בבלט"א הרה"ח ר' אפרים זלמן ומרת טויבה פוטאש שיחיו.

לאחר כמה ימים הבחינו הרופאים בעלי רציני בלבו - הנקרא בלקסיקון הרפואית "חור בלב" והילד בסכנה גדולה ושהוא חייב לעבור מיד ניתוח רציני מסובך. מיד הודיעו הוריו כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ושאלו להדרכה ולברכתו הק'. (כל שאלה רפואית שעלה משך חייו עשו כפי הדרכת הרבי, וזכו לברכות מאד חזקות).

כשהיה שמעון בגיל 6 שבועות, כבר עבר "ניתוח לב" רציני שב"ה הי' בהצלחה ולמעלה מן המשוער, באופן נסי ממש, וכל חייו הי' על פי נס. כניסת בריתו של אברהם אבינו ע"ה חגגו לאחר כמה חדשים בל"ג בעומר בגלל מצבו, ונקרא שמו בישראל "שמעון" על שם סבו (אבי אביו) ר' שמעון ע"ה פוטאש שהלך לעולמו כמה שנים לפני זה. על דמותו של סבו ר' שמעון פוטאש ע"ה, נכון להקדיש כמה שורות:

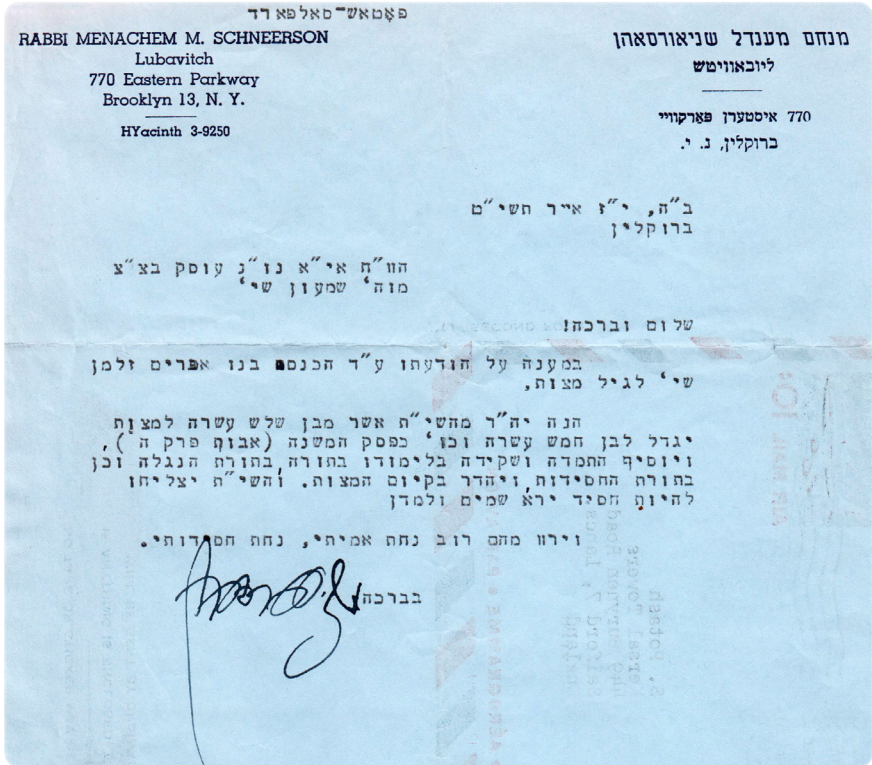
הרה"ח ר' יצחק דובאוו

גר בעיר מנטשסטן אנגלי, עם זוגתו מרת ביילא פערל, ע"ה. (היתה מצאצא שלשלת הרבנים "פרנקל תאומים" ובראשם בעל "הברוך טעם"). ר' שמעון הי' גבאי בית הכנסת החב"ד בעיר, הנקרא "עדת ישראל" ובה עבד במסירות נפש. אפילו אחר שנחלה וקשה הי' לו בשבת ללכת רגלי לבית הכנסת, עכ"ז היה הולך ברגל בכל שבת ושבת כמעט שעה הליכה (מהלך שלאדם בריא הי' לוקח 15 דקות הליכה) כדי להתפלל בבית הכנסת חב"ד בעיר. הי' ידיד פנימי של רבה של אנ"ש דשם - הרה"ג וחסיד ר' יצחק ע"ה דובוב שהתחיל כבר משנים הראשונות, כשרק הגיע מריגה, וממנו קיבל הרבה השפעה

חסידית. הי' לו קשר ידידותי עם הרה"ח ר' בנציון ע"ה שמטוב, וקיבל כמה מכתבים וברכות בקשר לביהכנ"ס. ר' שמעון ע"ה כיהן כמורה בתחום ביוכימיה ורפואה ואף קיבל כמה מכתבים מהרבי בהנושא ועל ההוראה בעבודת ה' שיכולים ללמוד מזה. (כמה מהם נדפסים באג"ק). מגיל צעיר כבר סבל מבעיות וממחלת הלב והיה חולה למשך זמן, ונפטר בדמי ימיו. השאיר אחריו שלושה בנים צעירים, וזכה לדור ישרים יבורך בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובחסידות ומהם שלוחי הרבי. תנצב"ה.

מכתב כ"ק אדמו"ר

מכתב כ"ק אדמו"ר לר' שמעון, ע"ה, פוטאש ממנשסטר לקראת הבר מצוה של בנו, הרה"ח אפרים זלמן שי' (סב הכלה).

יחידות הראשונה

כשהגיע שמעון לגיל ארבע החליטו הרופאים שהוא חייב לעבור עוד ניתוח מסובך. התחילו הוריו לדאוג לבריאותו, והחליטו לנסוע במיוחד להרבי כדי לקבל ברכתו הק' שהניתוח יעבור בשלום ובהצלחה, וכך זכה שמעון ליחידות הראשונה. בין הדברים בהיחידות, שאל הרבי מהילד מה שמו. בהיותו ביישן בטבעו, התבייש ולא השיב. שאלו הרבי עוד פעם: "איך קוראים לך" והילד לא עונה. אז הוציא הרבי ממגירת שולחנו מטבע אנגלי ואמר "אם אתן לך את המטבע האם תגייד לי מה שמך?" ועדיין לא עונה!

אז, אמר אביו, ר' אפרים זלמן שי, שהילד מתבייש. אמר לו הרבי: "הוא לא מתבייש אלא הוא עקשן" והמשיך לומר להילד: "כשתחזור פעם הבא, יגיד לי איך קוראים לך ומה אתה לומד", וכך הסתיים היחידות. רק לאחר היחידות תפסו הוריו שבמילים הקדושים אלו ה' צפון הברכה הנפלאה שעל זה חיכו! הרבי אמר "כשתבוא פעם הבאה, יגיד לי איך קוראים לך" ה' צפון שהניתוח יעבור בשלום ובהצלחה ושיחזור עוה"פ לבקר אצל הרבי. כמוכן שהניתוח עבר בהצלחה, כברכת הרבי, ואכן לאחר כמה שנים חזר לבקר הרבי כפי שבירך אותו. גם מה שכינוהו הרבי בשם "עקשן" ה' ברכה בפני עצמה, שמשם לקח הכוחות לעבור על כל המניעות ועיכובים במשך חייו, הן בגשמיות והן ברוחניות, שלזה ה' צורך למדת עקשנות (למעליותא).

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יא' שבט השל"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ צופנים
מה' אפרים זלמן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם
שמעון שי', הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר
מהשי"ח שיגדלו ביחד עם זוג' חי' לתורה ולחופה ולמעשים
טובים מתוך הרחבה.

בברכה

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

..... ובדבר גזיזת השערות -אפשרעניש- הוא דבר
גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא בהחינוך דהשאת פאות הראש,
ומיום הגזיזה והנחת הפאות של הראש, נהגו להדר להרגיל את
החינוך בענין גשיאת ש"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש
שעל המטה. והשי"ח יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה
ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעה בגשמיות
ובהוגנות.

המכתב שקבל אביו של מכ"ק אדמו"ר לקראת האפשרעניש (כ"ק אדמו"ר הוסיף בכת"ק התואר עוסק בצרכי ציבור) המכתב הגיע באיחור של ששה חודשים אך בדיוק שבוע אחר כך שמעון היה לטיפול רפואי, והמכתב התקבל כברכה מיוחדת עבורו בדיוק בזמן.

שנות נעוריו

כילד למד בחדר ליובאוויטש בלונדון אצל המלמד החסידיר' עובד' שטראקס ע"ה. וכפי הוראת הרבי שילדים צריכים ללמוד רק על טהרת הקודש, למד במוסד אהלי תורה.

לימים כשעבד בתור גזבר של בתי ספר ליובאוויטש וניהל החשבונות, הי אומר ע"ד ההלצה, אמנם כוונה פנימית, שלא זקוקים ללימודי חול בכדי לנהל חשבונות, והרא' שאף פעם למד לימודי חול מימיו, ומכל מקום מנהל חשבונות ברמה גבוה.

אף בצעירותו, ניכר בו כישרונות מיוחדות, נתברך בשכל חריף וישר ולמד בהתמדה, אבל בעיקר הצטיין במידות טובות, אהבת ישראל ודאגה לזולת, וכל מעשיו היו באופן של "הצנע לכת עם ה' אלוקיך"

דבר שחי בו עד רגעיו האחרונות (כדלקמן). חבריו מספרים שמילדותו כבר היה דוגמה ח' להם לעניני יראת שמים ומידות טובות.

סיפר אחד מחבריו בכתה, שכשהי שמעון ילד בחדר ובגלל מצב בריאותו לא הי יכול להשתתף עם חבריו במשחקים של כדור רגל וכד', שאלו אותו אולי יהא השופט של המשחק!

והשיב שמעון בפקחות, ובאהבה הטיפוסי שלו:

"שופט משחק תמיד אינו אהוב אצל חצי המשחקים, ולכן אינו רוצה להיות שופט המשחק, שעל"ז יגרם צער לצד השני".

שמעון, ויבלט"א, אחיו גדליה שי, כיום שליח כ"ק אדמו"ר בקליפורניא

יחידות השני' של שמעון עם הרבי

לאחר כמה שנים כשהי' בן שמונה בשנת תשמ"א כשנסעו הוריו עה"פ להרבי, לקחו עמהם שמעון. בתקופה זו יצא הרבי עם מבצע של "צבאות ה'". כשנכנסו ליחידות ביקש ממנו הרבי שלכה"פ יהי' אלוף כוכב אחד (גענעראל) בצבאות השם!

ואכן, כשחזרו ללונדון, הוריו והילד הבינו שההוראה להיות אלוף הוא כלי להברכות בעניני רפואה, הילד לקח את זה מאד ברצינות ועבד על זה. (באותו הזמן עדיין לא הי' סדר מסודר להזדמנויות לקבל נקודות להיות אלוף בצבאות ה', אז יו"ר צבאות ה' בלונדון (גב' וויינבוים תח''). סידר שאם שמעון יעשה מבצעים, יוכל לקבל יותר נקודות ולעלות לאלוף ולכמה חדשים היו הולכים בכל יום ראשון וגם בערב בימי השבועה למבצעים ביחד אם אביו שי' וכבר כמה חדשים אחר כך היה אלוף בצבאות ה' וכנראה שהי' אחד מהאלופים הראשונים בצבאות ה', וזה שרת ככלי לברכות כ"ק אדמו"ר במשך כל ימי חייו.

(דרך אגב, באותו יחידות עם הרבי, ביקש כ"ק אדמו"ר גם מאמו שתח' להיות בצבאות ה' ואכן קיימה רצונו הק').

התקשרותו להרבי בגיל צעיר

כבר כילד ניכר עליו התקשרותו להרבי, ומגיל שבע - שמונה הי' מתעורר באמצע הלילה כדי לשמוע ה"שידורי חי" מהתוועדויות של הרבי. התוועדויות אלו של הרבי התחילו בשעה 9:30 בערב שעון נוי יארק שהוא 2:30 בלילה בשעון בריטיש. גם כתב לעצמו מה שהבין מתוכן השיחות. פעם כששאלו א' מחבריו: "איך אתה מבין כל מה שהרבי אומר הרי שנינו אינם מדברים אידיש בבית ולכן איך אתה מבין?" ושמעון ענה לו שכל מילה שהוא מכיר ומבין הוא כותב לעצמו ועי"ז זוכר לפעם הבאה.

בהיותו בן 11, כבר הי' קם כל בוקר בשעה 5:30 כדי ללמוד עם א' מחבריו ספר השיחות ולקוטי דיבורים. סיפר חבריו, פעם בחורף קרה שקם מאוחר, ושמעון בינתיים חיכה בחוץ בקור

החורפי כמעט שעה, וכשהוא קם הרגיש מאד רע שבגללו שמעון חיכה בהקור לזמן ממושך, והתנצל כמה פעמים במשך היום עד ששמעון אמר לו להפסיק: "הרי אני צריך להודות לך, שבגללך הרגשתי כמו חסיד אמת".

חברו הסתכל עליו בתמי' ושמעון הסביר שהי' תמיד הוא קורא סיפורים על החסידים ברוסיה שלמדו חסידות במסירות נפש ועכשיו סוף סוף הי' יכול להרגיש קצת כמוהם. כך היתה תשובתו של הילד בן 11.

ימי בחרותו

שמעון עם כיתתו לפני נסיעתם לכ"ק אדמו"ר לי' שבט

מקשיב לחדרה בי' שבט תשנ"ו
נסיעה זו לנוו יארק אירגן הרה"ח ר' מרדכי

חגיגת הבר מצוה

בט' שבט תשמ"ו, הגיע שמעון לעונת הבר מצוה, ונסע להרבי לכבוד י' שבט, יום קבלת הנשיאות.

סופרין, ע"ה, מידי שנה בשנה לכתתו – של בחורי הבר מצוה – ב"מכינה לישיבה", והרבה תלמידים זכו לפגוש ולהתברך מהרבי לרגל היכנסם לעול

המצוות (ולהרבה היתה זאת פעם היחידי שזכו לראות הרבי). בהשגחה פרטית עלה ששמעון יחגוג חגיגת הבר מצוה שלו עם כל חבריו בסביבת הרבי וגם קיבל עליו לתורה במנין של הרבי. תמיד הי' מספר על ביקור זה, ואיך שלא נשכח מזיכרונו.

בהיותו שם, כתב יומן מפורט מה נעשה בבית חיינו וגם רשם כמה מההנהגות קודש שראה אצל הרבי, וכשחזר ללונדון חזר לפני הכיתה חלק מהשיחות ק' ששמע וגם מההנהגות שראה.

ימיו ב"מכינה לישיבה" – ליובאוויטש לונדון

שמעון הצטיין בלימוד במכינה לישיבה ליובאוויטש בסטאמפורד היל לונדון. כל ימיו העריך מאד צוות המסור של הישיבה. הי' אומר שמלמדיו במכינה נתנו לו דרך בחיים - חיים של חסיד, דרך בהתקשרות ודרך במדות טובות. היה לו קשר פנימי עם אב החתן שלי הרה"ח ר' אליעזר קסלמאן שי, קשר זו נמשך כל ימיו. גם למד אצל הרה"ח ר' מרדכי ע"ה סופרין, ויבלט"א הרה"ח ר' חד"א שי' טיפענברון, הרה"ח ר' י"צ שי' שטראקס, והרה"ח ר' לוי שי' פאריז. תענוג נפלא הי' לשמעון מסיפורי חסידים. הבחין שבכל התוועדות חסידים מתגלגלים הרבה סיפורים - פנינים יקרים - שאף אחד רושם אותם, ולכן התחיל לכתוב לעצמו כל הסיפורים ושמועות ששמע מהמשפיעים שלו. מנהג זה נמשך כל ימי בחרותו עד שהתחתן, ובמשך כל השנים הצטבר אצלו מאות סיפורים.

התקשרות - שידורים ומבצעים

בהיותו "במכינה" ובמשך כל שני בחרותו הקפיד מאד על שמירת סדרי ישיבה, ואפילו כשהלך לישון מאד מאוחר לא מנע עצמו מלהגיע למחרתו בזמן לסדר חסידות בבוקר, והי' שנים שהלך לישון מאוחר מאד, בפרט בזמנים שהרבי הלך להאוהל והי' אומר שיחה לאחר תפילת ערבית, ולא ידעו מתי הרבי יחזור, אז נשאר שמעון ער עד שהרבי חזר מהאוהל (שבשעון בריטיש יכול להיות בשעה 2 או 3 בבוקר) והי' מטלפון להרה"ח ר' בנציון ע"ה האקנר שאירגן השידורים - כל 15 דקות - לדעת אם הרבי יאמר שיחה ואם כן יהי' שיחה הי' מצלצל להעיר כמה מחבריו לבא באמצע הלילה לשימוע השיחה הק'.

א' מחבריו סיפר שזוכר עוד ההתרגשות כשקיבל הטלפון משמעון באמצע הלילה בערב שבועות תשמ"ט ופתאום אמר אז הרבי המאמר ד"ה אנוכי ה' אלוך.

ולמרות שכמעט לא ישן הלילה הגיע למחרתו בזמן בשעה 7:30 בבוקר לסדר חסידות! ובכלל כל ימיו לא ישן הרבה, ואפילו בתור ילד קם מוקדם והתפלל שחרית במנין הראשון - בשעה שבע בבוקר ומרגליא בפומיא "שינה הוא הגנב הכי גדול! שהרי גונב ממך חצי החיים!"

הי' לו חיות מיוחדת במבצעים והי' הולך כל יום עם חבר בהפסקת הלימודים לבית מושב הזקנים היהודי באיזור כדי להניח תפילין עם יהודים דשם, והי' מאד מקפיד לכתוב דו"ח להרבי, ואף קיבל פעם מענה בחודש אדר תשמ"ט: "ת"ח ובהוספה" וזה חיזק אותו מאוד. אין לשער האהבת ישראל שלו לחבריו בכיתה, ולדוגמא, השיעורים בישיבה היו באידיש אבל לא כולם

דיברו והבינו אידיש, והיו צריכים ללמוד השפה ושמעון הי' מגיע לישיבה זמן מה לפני הסדר (שהתחיל בשבע וחצי בבוקר) ולומד אידיש לידיד נפשו הרה"ח ר' משה ע"ה מולר. וקרה פעמים שדלתי הישיבה היו עדיין סגורות והיו נכנסים דרך החלון וכו' והכל בכדי לעזור לזלות. סיפר עוד א' מחבריו וכיום מחשובי השלוחים, שכשהגיע כבחור צעיר ממדינת הים ללמוד במכינה ולא דיבר השפה כדבעי, שמעון הי' זה שהעמידו על רגליו ועזר לו להתיישב בישיבה.

אצל הרבי

אחר שסיים לימודיו במכינה עבר ללמוד בישיבת תומכי תמימים מנטשסטר תחת ניהולה של הראש הישיבה הרה"ג ר' עקיבא כהן שי' והמשיפיעים הרה"ח ר' יצחק קליין והרה"ח ר' אליעזר איידעלמאן שיחיו שם למד שנתיים, בשקידה והתמדה והקדיש זמנו ללמוד עם הבחורים שדרשו קצת עזר.

ישיבת ליובאוויטש מנטשסטר בתש"ו

בסוף שנת תשנ"א נסע ללמוד בישיבת "אהלי תורה" כדי להיות בד' אמות של הרבי. שנים אלו היו יקרים מכל יקר אצלו, שם קיבל הדרכה מהמשפיעים הרה"ח ר' שלום שי' חריטאנאוו והרה"ח ר' נחמן שי' שפירא, וקיבל הרבה סיפורים ושמועות מראש הישיבה הרה"ג ר' ישראל ע"ה פרידמאן והמשפיע הרה"ח ר' מענדל מאראזאוו.

גם שם הקפיד מאד על שמירת הסדרים ולימוד בהתמדה ושקידה עד כדי כך שכנוי אותו בשם "שמעון הצדיק", ואחד מהמשגיחים התבטא שהוא לא זוכר יום שהגיע ב:30:7 בבוקר ושמעון לא היה כבר במקומו עם ספר פתוח.

אהלי תורה תשנ"ב

בזמנו באהלי תורה זכה להיות א' מחברי מערכת של קובץ "הערות וביאורים אהלי תורה" ועבד במסירה ונתינה תחת וביחד עם הרה"ג אברהם שי' גערליצקי, והי' קשר מיוחד ביניהם, הי' לו חוש מיוחדת לבחון הפרטים קטנים שצריכים תיקון ובמשך השנים הגיה מאות חידושי תורה שהלכו לדפוס. סיפר א' מחבריו שהחוש שלו לבחון אפילו בפרטים קטנים התבטא בעיקר בנוגע לדאגתו לזולת שכן דאג לזולת בפרטי פרטיות כ"א לפי ענינו. השנים שלמד באהלי תורה ובד' אמות של הרבי, שהתפלל כל התפלות עם הרבי, והשיחות קודש אחרי תפילת ערבית וההתוועדויות מידי שבת בשבת (עד כ"ז אדר תשנ"ב), היו השיא בחייו, ימים אלו נחקקים היו בזכרונו וחי בהם.

סיפר אחד מחבריו שפעם הבחין ששמעון הוא קצת חלש והולך קצת לאיטי, ושאל פשר הדבר, שמעון ענה בפשיטות, שהרופאים אמרו לו שהוא חייב לעבור עוד ניתוח בלב ושאל להסכמת הרבי ועדיין לא קיבל תשובה ולכן הרי זה סימן שאינו צריך לעבור הניתוח עכשיו אלא לדחותו לזמן אחר.

לפני חג השבועות תשנ"ג שמעון עבר ניתוח רציני בלב, כמובן שעבר הניתוח רק לאחר קבלת ברכה מכ"ק אדמו"ר, באותם הימים כבר הי' לאחרי כ"ז אדר וכ"ק לא דיבר אבל נתן ברכה ע"י שמהנהן בראשו הק' כשדיבר אחיו אתו ע"ז אמר לו שמעון שברכה הזו היא יותר מברכה רגילה, אחיו שאלו לבאר כוונתו וענה לו שמעון "כשהרבי מהנהן בראשו זה המשכת העצמות".

שליחות לסידני וימיו ב"770"

תלמידי השלוחים לסידני תשל"ז-ל"ה

כשחזר אח"כ ללמוד בתו"ת המרכזית 770, קיבל סמיכה לרבנות מהרה"ג ר"פ הירשפרונג ז"ל אב"ד מונטריאל ולמד גם שחיטה אצל הרה"ח ר"ב יוניק ז"ל. (לימים כשיצא לשליחות במדינת תוניסיה ה'ל' דרישה לבשר כשר והיה שוחט שם).

בזמן הקיץ כשה'ל' בארה"צ נסע ועסק במרכז שליחות בעיר "רהוד איילנד" תחת השליח הרה"ח ר' יהושע ש' לויפר, (לימים התחתן בנו הרה"ח י"צ לויפער ש' עם אחותו של שמעון מרת שושנה תחי'). כשה'ל' שם, נתרשמו מאד הקהילה מפקחותו ומעניויותו. ברשימת הדו"ח שלו מפעולתיו דאז, נרשם איך שכו"כ פעמים ישב והתועד עם תושבי העיר עד שעות הקטנות של הלילה.

נישואיו

באלול ה'תשנ"ז, השתדך עם משפחת חביב מצרפת. [חמיו הרה"ח חיים שמעון ע"ה ה'ל' מיוחס בן אחר בן לבעל מחבר ספר "העין יעקב" ו"הנימוקי יוסף" וספר "גט פשוט" ועוד הרבה גדולה ישראל. ר' חיים שמעון ה'ל' דוגמה לחסיד המקושר בתכלית להרבי. ה'ל' מאד עסוק בהפצת המעיינות חוצה, וניהל מערכת כשרות בכמה עיירות בצרפת. ר' חיים שמעון נקטף בדמי ימיו בתאונת דרכים נוראה כשחזר פעם מעבודתו

והשאיר אחריו 12 יתומים ר"ל. תנצב"ה]. החתונה התקיימה בליל י"ט כסלו תשנ"ח, ולאחר כמה שבועות נסעו זוג הצעיר לנ"י. כדי ללמוד בכולל שע"י מזכירות הרבי.

השליחות לתונים

לאחר כמה חדשים של לימוד בכולל הציעו לזוג הצעיר לנסוע בשליחות הרבי לעיר תונים במדינת תוניסיה, כדי לעזור השליח הנודע לתהלה ומהשלוחים הראשונים של הרבי - הרה"ח ר' ניסן ע"ה פינסון וזוגתו שתחי'. ההצעה נתקבלה והתחילו להתכונן לנסוע לתונים.

עם ר' ניסן פינסן ע"ה ומקורבים

קהילת היהודית במדינת תוניסיה הסמוכה למרוקו השתרש כבר מזמן חורבן בית שני ובעיקר בעיר "תוניס" ו"ד'זרבה" (שם יש א' מבתי כנסיות הכי ישנות בעולם!) ועד כלפני 50 שנה גרו שם אלפי יהודים עד שעלו רובם לארה"ק וצרפת. שלוחו של הרבי לעיר תוניס היה הרה"ח ניסן ע"ה פינסון שלמד עוד בשיבות "תומכי תמימים" המחתרית ברוסיה הסובייטית ופעל שם במסירות נפש להפצת היהדות. אחר מלחמת עולם השני' עבר לצרפת ועבד כמזכיר בשיבת תומכי תמימים ברינוא צרפת. בשנת תשי"ג שלח אותו הרבי ביחד עם זוגתו תחילי לכהן כשלוחו במדינת מרוקו, ובשנת תש"כ עבר בשליחות הרבי לתוניס ושם הקים מערכת של ישיבות אהלי יוסף יצחק, וזכה לקרב אלפים לאביהם שבשמים. בסוף ימיו לעת זקנותו קיבל ר"ל שיתוק, ועבר לגור בצרפת אצל בנו עד פטירתו בשנת תשס"ט, תנצב"ה.

שליחות בתוניס עבור הזוג הצעיר הי' מסירות נפש של ממש מצד כמה ענינים, ובפרט שהי' בלתי אפשרי לקבל אזרחות, וכל ג' חדשים היו צריכים לצאת המדינה ולחזור, ואוכל כשר לא הי' שם במדה מספקת והיו צריכים לקבל מחו"ל, ולמרות הכל פעלו ר' שמעון ויבלט"א זוגתו תחילי רבות. ר' שמעון עבד בבית ספר "אוהל יוסף יצחק", הי' אהוב אצל תלמידיו, עשה פעולות רבות והשקיע מרץ רב למען בית הספר והפצת היהדות שם, וכאמור הי' גם משמש כשוחר עופות.

אפיית מצות בתוניס

הרבנית מרת רחל פינסון תחילי תמיד מספרת על הרושם שעשה ר' שמעון על הקהילה, דוגמא חיל' של יהודי חסיד ויראת שמים המסור לכוונה עליונה, והכל מתוך אהבת ישראל, תמיד הלך ברחוב אם כובע וחליפה הגם שהיה מאד מאד חם, בכל ליל שישי הי' ער עד שעות הקטנות בלילה ולומד דא"ח. בתקופת שהותם בשליחות הרבי בתוניס נולד להם בנם הבכור הת' מנחם מענדל שי'. עם הזמן נעשה בלתי אפשרי לגור שם, היתה בלתי אפשרית לקבל אזרחות, ולאחר שנתיים הוכרח הזוג לעזוב המדינה, ועברו לגור לתקופה בעיר 'ניס' בצרפת, שם עסק במערכת הכשרות להשגיח על כשרות המקום, ובזמנו הפנויים מסר

שיעורי תורה לרבים שם. שם נולד בתם מרת ח' מושקא תח'ל. בשנת תש"ס נפטר חמיו הרה"ח ר' חיים שמעון ע"ה חביב בתאונת דרכים כאמור, והשאיר אחריו 12 יתומים, ובמשך השנים דאג להם שמעון בשבילם ולקח על שכמו האחריות בחינוך הבנים וכו'.

השליחות ללונדון

לאחר זמן מה הציעו למשפחת פוטאש הצעיר שליחות בעיר לונדון לעבוד בצעירי חב"ד מטעם בית ליובאוויטש לונדון לקרב הצעירים. מיד התחיל ר' שמעון ורעיתו לעבוד בשליחות זו. אשתו תח'ל התחילה לשרת בבית הספר ליובאוויטש לבנות כמורה, וכיום מכהנת כהמנהלת. ר' שמעון ע"ה היה מסור בתכלית לשליחותו שבה עבד בעיקר עם הצעירים. אירגן תוכניות לאחר זמני הלימוד בבית הספר וגם בשבת בבית הכנסת אירגן מנין מיוחד לילדים, וכן אירגן מסיבות שבת. בכל שנה אירגן תהלוכת הל"ג בעומר, וגם שמחת בית השואבה בחול מועד סוכות, כפי הוראת הרבי, ועוד ועוד.

עבודתו עם הצעירים היתה באהבה אמיתית ופעל הרבה עליהם לא בדרך של הקפדה אלא מתוך אהבה "וימין מקרבת" בפרט עם הילדים "החלשים" שהיו צריכים עזרה מיוחדת ה' לומד איתם ומדבר איתם וכו', והרבה מהם חיים היום תחת הרושם החזק שהשפיע עליהם. סבלנותו לכל אחד ה' עד להפליא, תמיד דיבר בנחת עם כל אחד ואחד ואף פעם לא ה' שום הרמת קול על זולת.

בלונדון המשיך המשפחה לגדול, ונולדו שאר בניו ה' חיים, לוי יצחק, נתן יעקב יוסף, ויהודה אלכסנדר זיסקינד שיחיו. בין העניינים עסק בהפצת היהדות והחסידות, וה' מוסר כל שבוע שיעורים למקורבים ופעל עליהם רבות.

התמסרותו ללימוד התורה ותפילה בציבור

אפילו כשהיה עסוק מאד בעניני שליחותו מ"מ היה מקדיש מזמנו ללמוד ולקבוע עתים בתורה, והיה מקפיד מאד על שיעוריו הקבועים בנגלה וחסידות, ובפרט שיעורי חת"ת ורמב"ם. (אחד מחבריו סיפר שפעם ה' לו קושיא ברמב"ם היומי ושלה אותה בהמועדות של

הקבוצה הכיתית, ולא קיבל תשובה. בשנה הבאה ביום שלמד אותו פרק קיבל הודעה משמעון "בנוגע לשאלתך משנה שעברה אולי אפשר לתרץ... וכו'), כל מקום שהלך ה' אתו רמב"ם קטן פורמט כיס (בכלל, בכיסו היה תמיד דברים מעניינים כמו שיחה ורשימה או מכתב וכו').

ה' לו כו"כ חברותות בלימוד נגלה וחסידות ובמשך השנים עבר על המשך תעור"ב ולקוטי שיחות

ועוד, ואפילו כשהיה מאוד עסוק, הי' מקפיד עליהם. בכל יום שישי שהיה היום היחידי שלא עבד, הי' מנצל כל היום כדי ללמוד "דער חסידישע פרשה" – הלקוטי תורה השבועי עם אחד מחביריו, הכי קרוב אליו ביותר, הרה"ת דניאל שמעון שיח' גאלאמב.

הי' לו "קאך" מיוחד בתורת רבנו והי' בקי בהרבה מלקוטי שיחות ואגרות קודש ומאמרים, וגם לראות התוועדויות מכ"ק אדמו"ר וכשהיה יומא דפגרא או שוידאו חדש מהתוועדות יצא היה יושב ושומע ההתוועדות עד מאוחר בלילה וגם הקדיש מזמנו ללמוד התוועדויות כ"ק אדמו"ר.

גם בלימודיו התבטא האהבת ישראל שלו הוא תמיד חיפש ללמוד עם אנשים פשוטים שהצריכו שמשוהו ילמד איתם ותמיד אם שאלו לו שאלה בלימוד שם כל עניניו לצד ומנסה למצוא תשובה, דוגמה לזה פעם בנו ראה אותו מאוחר בלילה שהפסיק פתאום מעבודתו והתחיל לפתוח כמה כרכים מלקוטי שיחות וכנראה שמחפש משהו, ושאלו למה פתאום הפסיק לעבוד ומה הוא מחפש, וענה שאחד מחברו שלח לו הודעה "האם הוא יודע איפה הרבי מדבר על ענין פלוני" ולכן הוא מנסה לזכור כל השיחות שמדברים בענין זה בכדי לענות חבירו. היה מקפיד מאד להתפלל בציבור, ואפילו בימים שלא הרגיש בטוב, ופעמים הי' גם קשה לו לצאת מן הבית, מ"מ הי' יוצא להתפלל בציבור.

אביו שי' סיפר שילד שמעון אף פעם לא כעס, ורק ראו עליו איזה אי שביעות רצון כשבא מצד איזה סיבה מאוחר לתפלה.

נתן צדקה בשופי, גם כשמצב פרנסתו היתה ירוד.

בין עניניו הי' גם גזבר של בית כנסת ליבאוויטש בסטאמפורד הי', הי' גם הבעל קורא בשבת בהמנין השני ואף לימד הרבה בחורים לקרוא בתורה.

אהב לדבר עם זקני החסידים מאנ"ש בלונדון, כמו האחים הרה"ח ר' יהושע ע"ה ראסקין והרה"ח ר' משה ע"ה קצנלנבוגע ולקבל מהם סיפורים חסידיים ודברי ימי חייהם - חיים של מסירות נפש להפצת היהדות ברוסיה הסובייטית, ובפרט הי' לו קשר מיוחד עם הרה"ח שד"ב ראסקין ע"ה.

התמסרותו לשליחותו

ה' מסור בתכלית לעבודתו לטובת המוסדות, ובשנים האחרונות נתמנה גם לגזבר של בית ספר ליובאוויטש לונדון ועבד בכל מרצו במסירה ונתנה מתחילת היום עד מאוחר בלילה. הקדיש חייו ביחד עם זוגתו תחילת לחנך ילדיהם ברוח ישראל סבא וחסידות, ולמרות שהיה טרוד מאד בעניני השליחות, בכל זאת הקדיש מחשבה וזמן רב לחינוך ילדיו, וללמוד ולחזור ממה שלמדו בחיידר וכו', ולספר סיפורי חסידים, הקפיד מאוד על סוף זמן קריאת שמע והיה מעורר בניו בבוקר לקרוא ק"ש, והכל באופנו של "ימין מקרבת" וב"ה קבל הרבה נחת מכל אחד ואחד מילדיו.

בתקופה האחרונה בגלל מחלת הקורונה עבד כל היום מהבית, אז ראו קצת מהתמסרותו לעבודתו, שעבד בה כל היום ממש עד שעות מאוחרות בלילה והכל לטובת מוסדות ליובאוויטש.

מידותיו התרומיות

ר' שמעון כל ימיו סבל בשתיקה ואף פעם לא שמעו ממנו התלוננות או נפילת הרוח ממצבו, הגם שבמשך חייו רבו לו "פעקעלאך" וכו' תמיד ה' בשמחה ומקבל כל אדם בסבר פנים יפות. הצטיין במידות טובות וחסד, ודאגה לזולת. אפילו כשלא הסכים עם שני, לא ביטל דבריו אלא הראה לו בשקט איזו שיחה או מקור אחר שמזה רואים אחרת ומסבירו בנחת "אולי אפשר להסתכל על הנושא מזווית אחרת" וכו', כדברי רז"ל "דברי חכמים בנחת נשמעים". ר' שמעון נתברך בחוש מיוחדת, - היכולת לבחון פרטים קטנים שאחרים אינם נותנים לב, וניצל החוש כדי לשום לב לאנשים הנזקקים, ה' שואלם לשלומם ואם יש דבר שיכול לעזור. הרבה אנשים ראו אותו כאדם סודי שיכולים לשתף איתו בעיותם, ולשפוך לו נפשם ולקבל עצה.

ה' זוכר היום הולדת של חבריו, אפילו אחר הרבה שנים, וה' שולח להם איחולי ברכות מזל טוב ושנת הצלחה, ואם ה' יארציט לאחד ממשפחתם ה' מברך אותם באריכת ימים ושנים טובות.

דאג לזולת באופן מפליא, כל אחד לפי עניניו וצרכיו. ה' קונה חלות כל שבוע לאחד משכניו שה' קשה לו ללכת רגלי, וכן ה' מלווה אותו כל שבת מבית הכנסת לביתו, אם כי לקח הרבה זמן.

ה' מאד הצנע לכת וברח מכל ענין של כבוד, ואם היו מכבדים אותו, הדבר פשוט הפריע לו. כל פעולה טובה שעשה ה' בלי בליטות ורעש, ואף פעם לא חיפש הכרה לשום אחת מפעולותיו אלא הכל באופן צנוע ממש והרבה מפעולותיו נשארו נסתרים.

קיים דברי המשנה באבות "האומר שלי שלך ושלך שלך חסיד, קשה לכעוס ונוח לרצות חסיד, מהר לשמוע וקשה לאבד זה חלק טוב, יתן ויתנו אחרים חסיד".

היה ציור של חסיד ומקושר עם ביטול לכ"ק אדמו"ר ודוגמא ליהודי שעליו נאמר "סימני האומה הקדושה ביישנים, רחמנים, וגומלי חסידים".

אחרית ימיו

ביום ז' מנחם אב תש"פ לאחר שחזר מבית הכנסת ללמד שיעוריו עם אחד מהחברות שלו, קיבל פתאום התקפת לב חזק באמצע אסיפת הנהלת בית ליובאוויטש לונדון שבה פעל כרושם נקודות ההחלטות. צוות חברי הצלה העבירו תיכף לבית הרפואה ובימימים אחר מכן ביום המר הגדול ט' באב, ה'תש"פ, נתמלא תפקידו בעולם והחזיר נשמתו ליוצרו, בשנת מ"ח לחייו ונקבר בו ביום.

השאיר אחריו אשתו תח' וילדיו מנחם מענדל, ח' מושקא, חיים, לוי יצחק, נתן יעקב יוסף, יהודה אלכסנדר זיסקינד, הוריו, ואחיו, ואחותו שיחיו וכל תלמידיו לאורך ימים ושנים טובות.

בתפלה להש"ת שנזכה לקיום היעוד "והקיצו ורננו שוכני עפר" וגם הוא בתוכם, בביאת משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש.

סוף דבר הכל נשמע...

להלן כמה נקודות מאישיותו ומדרכיו שזמנו נוכל ללמוד:

- מקושר להרבי, שליחות, למד ולימד, נועם לבריות,
- תפילה בציבור, אף פעם כעס, סבלנות לכאו"א, לא התלונן,
- תמיד בשמחה, שמח בחלקו, להשקיע בחינוך ילדי ישראל.

רשימת סיפורים

רבותינו נשיאנו

הבעש"ט

הבעש"ט והאור החיים

האור החיים הק' חי בימי הבעש"ט, והבעש"ט אמר עליו שהאור החיים, בכל עולם שראה אותו, ה' בסופו לעלות למעלה – הבעש"ט שאל את האור החיים אם יכול לבוא לא"י וענה לו האוה"ח שאם רואהו בהעלמות אז יכול לבוא אצלו.

(הרה"ח ר' יוסף עקיבא שי' כהן)

המגיד ממעזריטש

מקום הרבנות של האחים ר' שמעלקע ובעל הפלאה

פעם ב' האחים ר' שמעלקע מניקלשבורג ור' פנחס – בעל הפלאה – קיבלו שני מכתבים א' ה' כתוב בו שאחד מהם יבוא לרבנות בפרנקפורט והשני לרבנות בניקולשבורג. ונחלקו מי ילך לפרנקפורט שכ"א אמר שהשני ילך להעיר הגדולה, שהוא גדול ממנו, והחליטו לילך לשאול המגיד ממעזריטש, כשבאו לפתח המגיד ה' וויכוח אצלם מי יכנס ראשון, המגיד הושיט ראשו מהחלון ואמר מי שהולך לעיר ניקולשבורג יכנס ראשון ור' שמעלקע נכנס מיד. ולכן הלך לניקולשבורג. באו להמגיד ג"כ לפרש להם חלק מהזהר שה' מוקשה להם אבל שכחו לשאול, והמגיד אמר להם משל מבן מלך וכו' והלכו מעמו, כשיצאו זכרו שרצו לידע הזהר, והתבוננו בהמשל שאמר להם המגיד ומצאו שבו מוסתר הת' לקושייתם על הזהר. (הרה"ח שמואל לייב שי' רייבין)

כ"ק אדמו"ר הזקן

ר' הלל ואדה"ז

מסופר בשיחותיו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שר' הלל פאריטשער אביו ה' מחסידי טשערנאבעל של ר' מאטל טשערנאבלער, אבל הוא נה' א חבד'צקר חסיד. וה' בקי בש"ס ובכתבי האריז"ל כשה' בן ט"ז, ואמר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שבימים ההם, להיות בקי בש"ס בגיל ט"ז לא ה' חידוש כ"כ אבל להיות בקי בכתבי האריז"ל בגיל זה, ה' חידוש. והשתוקק לראות את כ"ק אדמו"ר

אדה"ז אבל האברכים לא הורשו לראות את אדה"ז ולא ה' יכול לראות, פעם שמע שבא אדה"ז לזיכוח עם המתנגדים והתחכם ובה לעיר ההוא קודם אדה"ז והתחבא תחת שולחן או מטה בחדר שבו ה' אדה"ז צריך ליכנס, והכין לשאלו את אדה"ז שאלה במס' ערכין, וכך נשאר שם, כשכנס אדה"ז לחדר הרגיש ברוח קדשו שיש שם אברך ואמר ווי קומט א יונגעראמן פרגעגן א קושיא אין ערכין איידער ער האט אליין נישט מעריך געווען? (או לפי נוסחא אחרת – שאין תורתו לשמה). ונתעלף ועד שעוררו אותו, אדה"ז הלך לדרכו ובפועל שמע קול אדה"ז בלבד ולא ראהו! (כ"ק אדמו"ר מביא הסיפור בנוסח אחר קצת).

(הרה"ח ר' אלכסנדר סענדער שי' ליבעראוו)

◆ השינה של ר' לוי"צ מברדיטשוב

בחתונה הגדולה בזלובין האט זיך אפגעטאן דברי גדולים, א' בא לאדה"ז וא"ל שהוא מתעסק בהצלת ילדי ישראל ובפועל משום איזו סיבה עשו הממשלה כנגדו משפט ונידון למות ואינו יודע מה לעשות, ואדה"ז שלחו להמחותן הרה"צ ר' לוי"צ מברדיטשוב והוא ה' זקן והוצרכו לטפל בו והחסיד רצה ליכנס אליו.

והגבאי א"ל שא"א ליכנס אבל הוא מציע לו שהדבר היחיד לעשות הוא שיחכה עד שרלוי"צ וועט זיך וועקן ואז כשיצא לצרכיו וועט אים כאפ'ן – וחכה שם, ושמע איך שמשכיבים את רל"צ לישון, א' ה' קורא משניות וא' ה' קורא זוהר ובתוך שינתו כשא' מהם טעה במלה רל"צ ה' מתקנם, וחכה שמה עד שהתעורר והוא ה' הכל מרוגש שראה מיט וועמען מען האט צו טאן, כשיצא הר' לוי"צ, וכשראהו התחיל לצעוק עליו מה הוא עושה כאן וכי"ב והוא רועד והוציא מפיו שה"מחותן" שלח אותו לכאן, וענה לו רלוי"צ אה המחותן א"כ טוב זה בסדר מה אתם צריכים, וסיפר לו כל מה שקרה, וא"ל מה אתה רוצה ממני תלך להמחותן והתחיל לצעוק עליו עוד, עד שאמר שהמחותן אמר לבוא אליו ואמר א"כ טוב ונתן ברכה וא"ל שיהי טוב. והחסיד התחיל לחשוב למה ה' אדה"ז צריך לשלחו לרל"צ הלא אדה"ז ג"כ יכול לברכו, וא"ל רל"צ טראכט ניט טראכט ניט, וועסט קלי' מאכן, והתחיל לחשוב עוד מי גדול ממי, ור"ל צעק עליו אל תחשוב דו וועסק קלי' מאכן והלך לו, וכמובן העינן הסתדר.

(הרה"ח ר' ישראל שי' פרידמאן)

כ"ק אדמו"ר הצמח צדק

◆ מענת הצ"צ לא' שהי' לו ספיקות באמונה

פעם, אחד בא להצ"צ וא"ל שיש לו ספיקות באמונת הקב"ה ושאלו הצ"צ האם יש לו יראה מהמלך, וענה הן, ושאלו הצ"צ האם ראית פעם את המלך וענה לא, א"כ למה אתה ירא ממנו?

וענה שאחיו ראה את המלך פעם לכן הוא ירא ממנו, ושאלו הצ"צ האם אתה מאמין בי? וענה
הן וא"ל הצ"צ א"כ, נו!

(הת' שניאור זלמן שי' איידעלמאן)

◆ "החש בראשו יעסוק בתורה"

הצ"צ אמר פעם, כתוב החש בראשו יעסוק בתורה. הפי' בזה: חש בראשו – מי שיש לו סברות
עקומות און א קרומער קאפ, יעסוק בתורה – ליישר ראשו. אבל מי שיש לו א קאפוויטאג,
זאל ער גייען שלאפען!

(הת' אברהם אבא שי' רעפסאן)

◆ סיפור שסיפר הצ"צ אודות חסיד של הרוזינער

פעם אמר כ"ק אדמו"ר הצ"צ נ"ע לכמה חסידים, מה רצונכם להגיד מאמר חסידות או לשמוע
סיפור, וכיון שזה הי' דבר בלתי רגיל לכן בחרו לשמוע הסיפור, וכך הי' פעם הי' חסיד של
הרוזינער והוא השכיר בתים ליהודים. והי' יהודי אחד שאחר כמה שנים לא עלתה לו הפרנסה,
ולא הי' יכול לשלם לו.

אחר כמה שנים כזה אמר לו החסיד, אם אינך משלם אתם צריכים לעזוב את המקום.
הוא דאג ע"ז והחליט לנסוע לרבו של החסיד – הרוזינער, לספר לו מה שקורה. כשבא סיפר
לו, והרוזינער נתן לו צעטיל למסור לחסיד שישארו בביתו עוד שנה. בא בחזרה ונתן הצעטיל
להחסיד והחסיד קראו, ואמר טוב עוד שנה יש לך ואני מוותר על הכסף. כשבא שנה האחרת
קרה המעשה השווה – שהוא לא שילם והלך להרוזינער, והוא כתב צעטיל וקיבל פטור. והחסיד
קיבל וכו' וכזה קרה על שנה שלישית. ובזה עמד החסיד ואמר לא! אינך משלם והולך להרבי
שלי ואני צריך להסכים עם הפתק שלו לעזוב אותך ואני מאבד הממון, לא! וכשבא היהודי
אם הצעטיל מהרוזינער לא קיבל (ושלחו מביתו).

לאחר מאה ועשרים שנה, כשבא לבית דין של מעלה דנוהו לגיהנם. ושאל הריני חסיד
של הרוזינער הוא יכול להצילני אמרו לא כן! א"כ נראה אם שמעת אליו הרי כאן רואים שלא
שמעת אליו ולכן לגיהנם! והוא צעק שצריך לילך לבי"ד אחר שהם ידעו הנסיון שהי' לו אז.
הלכו להב"ח והוא ג"כ פסק שצריך לילך לגיהנם. והוא טען שהב"ח כבר בעולם הבא כו"כ שנים
ושכח את עוה"ז אני רוצה לדון ממי שהוא נשמה בגוף.

וע"כ, סיים הצ"צ, אני חושב שהוא צודק ויכול להיכנס לג"ע מה אתם חושבים, וכיון
שהצ"צ אמר כן, כל החסידים אמרו כן וכולם אמרו שהוא צודק וצריך להיכנס לגן עדן.
(הרה"ח ר' יוסף עקיבא שי' כהן)

◆ "מעולם לא הפילה מריח בשר קודש"

אצל הצ"צ נ"ע ה' אשה שהפילה ר"ל כו"כ מבניה ובאתה אל הצ"צ, והצ"צ ה' זקן ופתח חלוקן והראה בשרו ואמר מה את רוצה ממני הרי אני איש זקן. ואמרו לה החסידים שהיא יכולה לילך הביתה והסבירו לה שכתוב במשנה "מעולם לא הפילה מריח בשר הקודש" שאע"פ שה' ריח לא הפילה, והצ"צ פעל שע"י ריח בשר הקודש שהראה החזה שלו – לא הפילה האשה!
(הנ"ל)

◆ מה הפ' ב"רבי"

הצ"צ ה' ידוע בזמנו אצל הרבה "גוטע אידן", פעם החליטו שני גוטע אידן לנסוע לצ"צ ונסעו לכמה שבועות ובאו לביהמ"ד בזמן שהצ"צ בדיוק סיים לאמר דא"ח, והיו מאד עצובים שהרי בשביל זה באו לשמוע דא"ח, ובאו בטענה להצ"צ שנסעו כ"כ הרבה זמן ועכשיו פספסנו, וענה להם הצ"צ שלכן ר' אייזיק (ר' הלל?) וועט מיט אייך לערנען א פרק תניא, שאלו הרי זה כלי שני, והצ"צ ענה "אבל היד סולדת בו", ולמד איתם הפרק תניא והתחיל להסביר שצדיק שמקיים תורה ומצוות הוא גבול, חסיד שמקיים לפניו משורת הדין הוא בלי גבול, ורבי הוא גבול וכלי גבול יחד, (ובזה ה' כוונת הצ"צ שקודם ר' אייזיק ילמד איתם פרק תניא).

(הרה"ח ר' ישראל שי' פרידמאן)

◆ אילו קרבנו לפני הר סיני

בשלוש שנים האחרונות ה' קשה להצ"צ לדבר פעם נסע ר' הלל להצ"צ, ושאלו למה הוא הולך הרי הרבי אינו אומר חסידות? וענה אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו!
(הרה"ח יצחק דוד שי' גראנער)

◆ החסיד שתירץ הצ"ע של הצ"צ

כ"ק אד"ש סיפר שהי' חסיד הצ"צ שהשתדל לתרץ הצ"ע'ס של הצ"צ און מען האט גענומען א פענטאפעל (סליפער) און געגעבען איבערן קאפ באמרם אתה רוצה לתרץ הצ"ע של הצ"צ?! – והרבי שלל קצת שיטה זו באמרו שיכולים להשתדל להבין, באופן אחר.

(הרה"ח מיכאל חנוך שי' גאלאמב)

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

תמונת כ"ק אדמו"ר מהר"ש

הייתי הרבה אצל הרבנית ש.ש. – וראיתי אצלה הן בלניגראד והן ברוסטוב תמונה ברור מכ"ק אדמו"ר מהר"ש ובתמונה ה' אם זקן לבן ואני הכרתי את הרבי הר"צ מיט א געלער בארד אבל הלחיים (והעניים?) היו דומים זל"ז ואיני יודע למה לא נתפרסמה התמונה ואולי שנאדר במלחמה.

(הרה"ח ר' מ"מ ש"ל מאראזאוו)

א' לא מחב"ד בא לכ"ק אדמו"ר מהר"ש להעמידו בתור "רב" וכ"ק אדמו"ר מהר"ש הסכים בתנאי שילמוד חסידות חצי שעה קודם התפילה, ושאל הרב מה השייכות יש לחסידות לרבנות? וענה לו אה! א גאר גרויסער שייכות, אן חסידות חושבים שכיון שנעשה "רב", א"כ הוא והקב"ה הם שני בשני – ובלימוד החסידות מכירים אז קיין ששי בפישי (כך אמר הרבי מהר"ש) איז אויך נישט.

(הרה"ח ר' מ"מ ש"ל מאראזאוו)

כ"ק אדמו"ר מהרש"ב

הברכה של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב שיחזור לפני הבדלה

אבי ר' דובער לוי ע"ה סיפר לי, שבעיר נעוועל שבו הי' דר, הי' אחד קצב ושמו ר' פרץ ברעזין – והוא קיבל פטור מליך לצבא בגדר חולה. אבל כיון שהי' אברך גיבור כפשוטו לכך לא רצה שימסרו אותו להממשלה והלך לדור בעיר אחרת. פעם זקני ואביו של האברך הנ"ל ישבו ללמוד בעירם – נעוועל, ופתאום נכנס האברך הנ"ל. ושאלו אביו מה הבאת לכאן וענה שהוא נוסע להרבי – לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע. ואמר אביו אה! אתה נוסע להרבי, א גלייכע זאך זה טוב. הי' טוב מאוד אם הייתי ג"כ נוסע לרבי ואמר בנו א"כ אתה רוצה לנסוע ג"כ בא אתי אני אשלם הכרטיס שלך. זקני, כששמע זאת קנאה בו ואמר ג"כ אני ג"כ רוצה לנסוע להרבי. ואמר האברך – שהי' לו ממון שהי' בעל עסק – נו! אתה ג"כ אני אשלם הכרטיס שלך ושלשתם נסעו ביחד. אז כ"ק אדמו"ר מהורש"ב הי' בדאטשע כמו י"ב מיל רחוק מהים ונסעו בספינה. ואח"כ הי' צריכים לילך ברגל מהחוף ים עד מקום גור כ"ק אדמו"ר מהורש"ב. קודם שהלכו לילך ברגל חשבו שכיון שהם הולכים להרבי הם צריכים לילך למקוה וכן עשו שטבלו בים והאברך שהי' אברך הלך קצת לשחי' בים, אחר עשר דקות יצא מהים ונפל בחלשות על החול, וקראו רופא ונטלו לבית סמוך לים שדר בו אלמנה וב' בנותיה, והרופא אמר שבים יש מיני חומרים (קעמיקעלס) שמזיקים את האדם וכ"א יש לו זמן כפי גופו שיכול לסבול תוקף החומרים ומכיון שנשאר בהם עשר דקות זהו דבר שלא נשמע שיחי'. והרופא אמר שנפל לתוך תרדמה וקשה להקיצו, כל זה קרה ביום ששי. ואביו ואבי אבי חשבו שילכו לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב לבקש ברכה עבורו. ובאו לדירת

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב בלילה ושאלו איך הם יכולים לראות את כ"ק אדמו"ר מהורש"ב וענו להם שבערך בשעה ג' ד' בלילה הרבי הולך מחדר זו לחדר זו ואז יכולים לדבר עמו. וכך עשו, חיצו שם וכשיצא הרבי אביו דיבר עם הרבי וסיפר לו מה שקרה. וענה כ"ק אדמו"ר מהורש"ב שהאברך יהי' פה קודם הבדלה! והחליטו שני האנשים שכיון שכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נתן ברכה, לכן אין מה לחשוש ונשארו אצל הרבי בשבת, ביום האברך הי' נוטה למות ופתאום קם משנתו ושאל המשפחה מה אני עושה פה, וספרו לו, ואמר איני צריך להיות פה אני הגעתי לילך להרבי וקם ממטתו, אך מרוב חולשו נפל על הרצפה, והושיבוהו במטה, אחר קצת זמן ניסה עוד הפעם ולאט לאט התחיל לילך ברגליו שלא כפי רצון המשפחה, באמרו שהוא צ"ל אצל כ"ק אדמו"ר מהורש"ב לא כאן. והלך ברגל לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, וכ"ק אדמו"ר מהורש"ב הכין עצמו לומר הבדלה, וברגע שהאברך האט געדייט די קלאמקע פון טיר ליכנס להחדר שבו הי' כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, כ"ק אדמו"ר מהורש"ב אחז הכוס בידו והי' מוכן לומר הנה א"ל ישועתי.
(הרה"ח ר' יוסף יצחק שילין)

◆ כשלא אכלו סעודת יו"ט בליובאוויטש

בליובאוויטש לא אכלו סעודת יו"ט בלילה הראשון שכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע אמר מאמר והבחורים חזרו את זה עד אור הבוקר. וכשהרבנית שאלה להחזרסימפסאן מתי אכלו סעודת יו"ט המענה הי' שלא אכלו!
(הרה"ח ר' אליעזר שילי איידעלמאן)

◆ החור בתקרת ביהכ"נ

פעם אמר הרבנית של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע אליו שכיון שיש הפסק (קראק) [פרצה] בהגג של הביהכ"נ יזהר אז ער זאל נישט איינפאקען כ"כ הרבה אנשים כדי שלא יבוא עי"ז לסכנות נפשות. ואמר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב אל תדאג איך נעם עס אלץ אף מיין פלייצעס ואמרה הרבנית אליו א"כ שאתה לוקח ע"ע זה בסדר. אמנם כיון שמ"מ אמרה זה אליו, כ"ק אדמו"ר מהורש"ב לא נכנס (להתפלל או להתוועד מה שהי' צ"ל) לחדר זו.
(הרה"ח ר' יוסף עקיבא שילי כהן)

◆ די דייטשען רעכענען זיך נישט מיט אונז

ר' שמואל לויטין הי' אומר שיעור תניא פעמיים בשבוע ב770. וסיפר שכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע ציווהו לקבל רבנות בעיר מסוים, והי' שם. פעם בא בחזרה לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, ושאלו מהורש"ב נ"ע וואס ביסטו צוריקגעקומען? וענה, רבי די דייטשען קומען נאנט. (שהי' בזמן מלחמת

עולם הא') ואמר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע כשצחק, יע! די דייטשע ןרעכענען נישט מיט אונז. והוא חשב שכ"ק אדמו"ר מהורש"ב הסכים עמו. אבל כמובן שלא לזה כיון כ"ק אדמו"ר מהורש"ב (וכמדומה שעי"ז אבד אשתו ובנו!) וישב בתפיסא.

(הנ"ל)

◆ כשהמלך ווילהעלם חשב מלחמת העולם הא'

פעם כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע וכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע שמעו שהמלך ווילהעלם ינאום. כמדומה הי' לערך בתחילת התר"ס-ס' והחליטו לילך שם. כשהמלך עמד פניו הי' ווייס. והכיר שכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע שם ואמר למשרת שיצווים לצאת ושאינו מדבר עד שיצאו. ואמר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע שהמלך ווילהעלם חשב כל פרטי המלחמה הראשונה אז, והי' ניכר על פניו דאגתו ע"ז.

(הנ"ל)

◆ כ"ק אדמו"ר מהורש"ב בחדר של המלך

פעם הלך כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע עם בנו כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ לטיול ובאו לפארק' שהי' עבור המלכים. וגם שם הי' המלך ווילהעלם הולך. ואמר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע שברצונו ליכנס לחדר ששייך למלך ווילהעלם. וכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע שאל את השומר וענה לא. ולקח כסף ואמר לשומר לך קנה משקה ושאר הכסף תיקח בשבילך, וכן עשה השומר. ובא בחזרה וכמובן התיר לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע ליכנס להחדר. וכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע שב על הכסא ואמר אה! א קלוגער שטול. וכתב מאמר עם עט ונייר שהי' מונח שם – ד"ה ויצא איש מבית לוי. (הרה"ר יוסף עקיבא שי' כהן)

◆ לקוטי תורה איז "הארץ"

פעם היו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע ובנו מהוריי"צ נ"ע בדאטשע, והי' אצל אחד שלמד שו"ע יורה דיעה ובא אחד להם ואמר אלץ קאפ קאפ, וואו איז דער הארץ הארץ? והלך לה'שאפער' והביא ספר, כ"ק אדמו"ר מהורש"ב עיין בו והי' לקוטי תורה לכ"ק אדמו"ר אדה"ז נ"ע ואמר יע! דאס איז הארץ.

(הנ"ל)

◆ הקב"ה לא פורע מיד

פעם כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע ציווה לאחד שמצד בריאותו שלא יתענה. והלה התחכם והתענה באיזה תענית שה' ובא לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב ואמר ראה, התעניתי ולא הזיק לי! וא"ל כ"ק אדמו"ר מהורש"ב צו דען מיינסטו אז דער איובערשטער צאלט אפ גלייך? לאו דוקא.
(הנ"ל)

◆ ללמוד מאמר עד שתחלום ע"ז

אחד בא לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע ושאלו איך הוא יכול לגדל בחסידות. וענה לו מתי מגדלים בגשמיות, - במשך השינה. אם תלמד מאמר הרבה פעמים ותחלום ע"ז אז תגדל בחסידות.
(הנ"ל)

◆ כשאמר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ לא לנסוע לרבי

הרה"ח ר' אליעזר ננס שי' ספר לי שבימות המלחמה (הראשונה?) שלח כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע מכתב לכל התמימים שלא יבואו לראסטאו לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע לחודש תשרי מפני שכורך עם סכנה גדולה מדי. ובפועל לחודש תשרי כל התמימים באו לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, ושאלתי אותו היתכן שאם כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ - המנהל בפועל - אמר למה לא שמעתם? וענה: מצד תמימים, היינו מוכרחים לילך.

(הת' אלחנן שי' כהן)

◆ א יונגערמאן מיט צוריסענע שיך

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע אמר אז עס וועט אריינגייען א יונגערמאן מיט צוריסענע שיך, און ער וועט איבערקרן די מהפכה (הרעוועלוציע של הקומיוניסט).
(הת' משה אליעזר שי' ליבעראוו)

◆ מעלת הרה"ח א"ד מאראזאוו

אבי הגיע ללויבאוויטש באלול תרנ"ז ולקחו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב לחבר בשביל כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ באמרו שלא מצא פנימי יותר ממנו (וסיפר על התקרבותו לחבד).
(הרה"ח ר' מ"מ שי' מאראזאוו)

◆ תפילת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

סיפר לי אבי ע"ה שלאחר הסתלקות כ"ק אדמו"ר מהר"ש, כ"ק אדמו"ר מהורש"ב הי' מתפלל בדביקות נפלאה עם ניגונים, והי' מתפלל בבהימ"ד והולך אנה ואנה און די חסידים האבען זיך נאך געגאנגען – ולא הרגיש איפה הולך, והי' הולך ממש מצד לצד, וכולם הוצרכו לעשות לו דרך, עד שפעם אחת הרגיש מה נעשה – ומאז התפלל בחדרו.

(הנ"ל)

◆ המעלה של ר' אייזיק

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב התבטא על ר' אייזיק "אז ער איז געווען אזוי לאנג א חסיד ולא נעשה רבי"! (הרה"ח ר' ישראל שי' פרידמאן)

◆ איך זה בשכל אנושי

פעם עמד כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ אצל אביו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, וכ"ק אדמו"ר מהורש"ב שאל את החסיד חיים בער, שהי' משכיל גדול מקרעמנטשוג, ענין בחסידות, וענה לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, אח"כ שאל כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ את אביו למה שאלו? וענה (לא שאינו יודע אלא) רצייתי לידע איך הענין הוא בשכל אנושי.

(הנ"ל)

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

◆ כסף הוא כמו זבל

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע אמר פעם שממון הוא כמו זבל אבל בפועל צריכים הזבל! (הת' מאיר שי' קירש)

◆ ה"מחשבה זרה" באמצע המאמר

הרה"ח ר' אברהם ברוך פּעוּזוּנער ע"ה שהי' עובד ומשכיל גדול, הי' "חוזר" אצל כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע לערך שנת תרס"ג. וכשנסתלק כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע הוא הי' החוזר אצל כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע. והוא עמד כנגד כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע כמו שכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ עמד כנגד כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע. פעם העבירו כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע מלעמוד כנגדו,

שאמר שה' לו מחשבה זרה, ומה ה' מחשבתו הזרה – שכ"ק אדמו"ר מהרי"ץ אמר פעם מאמר, והוא חשב אה! שמעתי פעם מאמר זה מכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, וזה אינו חדש!
(הרה"ח ר' יצחק שלום שי קליין)

כ"ק אדמו"ר מהורי"צ נ"ע אמר אונזערע ענין איז צו טאן, נישט אויפטאן.
(הנ"ל)

◆ אם מאחרים לסדר הישבה

כ"ק אדמו"ר מהורי"צ אמר שאם מאחרים דקה אחד של סדר הלימודים כפי שקצוב מהישיבה האט מען פארשפעטיקט די באן.
(הנ"ל)

◆ "מה בתוך הנשמה"

בהיות כ"ק אדמו"ר מהורי"צ גר בראסטאו – בדירה בוגר ה' משפחת בית הרב. ומשפ' הרש"ג ע"ה – (ולאח"ז?) משפ' הרה"ח ר' א.ד. מאראזאו (באחורי הדירה והחצר). אני הייתי ילד קטן הייתי מסתובב בדירה ופעמים נכנסתי לחצר לכ"ק אדמו"ר מהורי"צ, פעם אחת נכנסתי ולשם קרא לי כ"ק אדמו"ר מהורי"צ ושאלני בהצביעו באצבע על צד שמאל דגופי מה יש כאן "וואס איז אט דא" ועניתי לו היצה"ר, ואחר כך שאלני "וואס איז אט דא" בהצביעו על צד ימין ועניתי היצר טוב ואמר זייער גוט, והמשיך לשאול בהצביעו עם אצבע על מצחי ונגע בי "מה יש כאן" ועניתי לו הנשמה, ושאל עוד ומה בתוך הנשמה ולא ידעתי מה לענות, וכ"ק אדמו"ר מהורי"צ אמר לי שבתוך הנשמה יש "א קליינער נשמה".

(הרה"ח ר' מ"מ שי מאראזאו)

◆ ברכת המזון עם כ"ק אדמו"ר מהורי"צ

פעמים הייתי נכנס כשהיו אוכלים כל המשפחה ונתנו לי לאכול (וג"כ אחי) – וזוכרני איך שהי' מברך עמי מלה במלה ברהמ"ז (מסתמא ה' "ברוך רחמנא וכו' – הכותב).
(הנ"ל)

◆ אדמו"ר מהורי"צ ה' קורא אותי "האן"

כ"ק אדמו"ר מהורי"צ ה' קורא לי "האן" והייתי מקריא כ"האן" לפניו ור' זלמן זיסלין לקח אותי

פעם והושיב אותי בלול של תרנגולים ולמדתי איך לקרוא (ער האט נאך געמאכט בשעת מעשה), ושהגעתי לארה"ב שאלתי כ"ק אדמו"ר מה הפ' שאדמו"ר מהוריי"צ ה' קורא אותי "האן" וא"ל כ"ק אד"ש "וואס איז דיר נוגע דער גאנצער ענין".

(הנ"ל לאחר קצת י"ש)

◆ תפילת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

אבי ה' זוכר איך שפעם כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ה' במקום מסוים לנוח – והי' מתפלל שמה בביהכנ"ס – וחיים ליבערמאן ה' מכניסו (אבי) אבל כיון שהי' מתפלל באריכות הלך לדרכונ, ואבי האט זיך ארומדרייט דארט'ן, והי' שומע איך שכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ה' מתפלל – און ער פלעגט צו קנאקען אצבעותיו – בדביקות וגם אני זוכר כן (אולי ה' בהתרפ'ס).

(הנ"ל)

◆ תפילת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בליל ר"ה

בשנים הראשונות דכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בארה"ב – שכהי' ב770 התפלל באריכות בליל ר"ה (כדרכו) בביהכנ"ס עצמה (בזאל הקטן) ולא בחדרו.

(הרה"ח י"י שי' פעוונער)

◆ עד היכן מגיע אהבת ישראל

ר' אברהם פאריז סיפר שפעם נכנס ליחידות לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ וא"ל עד היכן אהבת ישראל מגיע? שאפ'י כשא' מיט צוויי "הערנער" גייט אריין ביי דיר אין שטוב, דו זאלסט מאכן צוויי לעכער כדי שקרניים שלו יוכלו לכנס.

(הרה"ח ר' ישראל שי' פרידמאן)

◆ את זה לא אמרתי

פעם אני ובערל בוימגארטאן, עשינו הנחה מהתוועדות מחגה"פ דהרבי ריי"ץ - וביקשנו מכ"ק אדמו"ר שליט"א להכניסו להגה להרבי ריי"ץ - לאחר כמה ימים ירד הרבי עם השיחה עם חיוך על פניו ואמר שהרבי אמר את זה לא אמרתי.

(הרה"ח יצחק דוד שי' גראנער)

◆ כשהרבי ריי"ץ הכיר ר' אברהם מיאר

ר' בנימין שי' גארדעצקי סיפר, שהרבי הרי"ץ ביקש תמונות מהחסידיים – שהוא הי' נפרד מהם מכו"כ שנים, והקבוצה של אנ"ש שהיו בפאקינג לקחו תמונה ביחד וכשהכניסו את זה להרבי הרי"ץ הביט בהתמונה, - ומפני אורך הזמן ומתמימים או אברכים צעירים נעשו אנשים עם משפחות עם לבן בהזקן ולא הכיר אף א', חוץ מאבי שאז לא הי' לו שערות לבנות בזקנו. והרבי הרי"ץ בהכיר את אבי ע"ה – פניו האירח על שהכירו מאז, בהיותו תמים בליובאוויטש והי' מלא שמחה מזה – בהצביעו באצבע של אבי ע"ה.

(הרה"ח ישראל שי' דריזין)

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

◆ כשפרופסור גרין נכנס ליחידות בפעם הראשונה

פרופ' וועלוועל גרין הפעם הראשונה שבא לבקר את כ"ק אד"ש הי' במצב שלא הי' לו מקיף או כובע על ראשו, ורצה ליכנס ליחידות והעיר שכולם נכנסים לאד"ש אם מקיף או כובע - והי' בלילה ולא הי' יכול לקנות כובע כי כל החנויות היו סגורות. ומרת מריי שאגאלאו שת' הי' לה חנות של "שמאטע" - והלך וקנה שם שמאטע ל\$75 - ! וכך נכנס ליחידות. ואד"ש פתח "דרויר" שבשולחנו והוציא מקיף והושיטו להנ"ל. ואמר לאד"ש שיש לו כובע ואמר אד"ש לו שרוצה לדבר עמו באופן רציני, און אזוי איך קען נישט האלטן א גלייכען פנים! [ראה כפ"ח 741 (ב' טבת נ"ז) ע' 58]

(אחותי פראדעל אסתר שתחי' פוטאש)

◆ לא לגעת מה שלא שייך אלי

פעם בעת הדאלארען רצתה אשה לתת יד לכ"ק אד"ש, ואד"ש אמר לה שמימי ילדותי אמי לימדה אותי לא לגעת בדבר שאינו שלי!

(הנ"ל שתחי')

◆ הברכה לילד אלם

ימים לפני חגה"פ. הלך אב ובנו לאד"ש לקבל דאלאר - והאב אמר לאד"ש שבנו אלם ואינו יכול לדבר. (בנו הי' בן שבע?) ואד"ש בירכו ואמר להאב שיכין התשובות להד' קושיות שבנו ישאל בליל הסדר!

(ר' שמואל שי' מאהאלה)

◇ הרבי נותן הזמן שלו בשבילי

הר' יצחק סופרין שי' סיפר לי שקודם פורים עמד בשורה כדי לקבל דאלאר מכ"ק אד"ש ביום א'. ופגש באיש אחד ושאלו איך יש לו זמן לחכות זמן הרבה כדי לקבל דאלאר. והלה נתכעס ואמר היתכן שאחד יחשוב שלמה לי לחכות לקבל דאלאר מאד"ש, הרי אד"ש נותן רגע אחד מזמנו ליתן לו דאלאר א"כ למה הוא לא יתן זמן לקבל דאלאר. וחיכה שם לכמה שעות ודבר אתי והביע רצונו להיות בסעודת פורים כפי שצ"ל. ועמד אצלנו השליח שבסביבה ההיא ואמר שהרי הוא יכול לבוא אלי וכך הסכימו. כשהלכו לקבל דאלאר אמר אד"ש להשליח זהו בשבילך ולאיש הנ"ל אמר כנ"ל והוסיף: ותעשה פורים סעודה בביתך עם החברי שלך!
(הת' שלמה יעקב שי' פרינדליך)

◇ כשכ"ק אד"ש נשא חבילות

פעם בתשי"ב כשאד"ש הי' נראה לאדם צעיר הלך ברחוב. והי' איש אחד זקן שבא ל770 לראות את אד"ש ופגעו כשאד"ש הלך ברחוב והאיש הי' בידו שני חבילות כבידות ושאל לאד"ש אם יכול צו טראגען אחד מהם וענה אד"ש כן בוודאי. וכשראה שאד"ש הוא גיבור שאל אם יכול צו טראגען השני, וענה אד"ש כן בוודאי, ואד"ש נשא את ב' החבילות. וכשבאו ל770 אד"ש הוריד החבילות ואמר להאיש זהו – זה 770 ונכנס לחדרו. אח"כ כשנכנס האיש ליחידות אחזו מה שעשה וביקש מחילה מאד"ש וענה אד"ש שלית לך בה – שעשה לי טובה [אין הלשון מדויק-המספר].

(הת' יוסף יצחק שי' ניומאן)

◇ הרי כאן אינו אנגליא

פעם ר' שניאור זלמן יפה שי' אמר לכ"ק אד"ש שהוא "פארקילט". וענה אד"ש למה? הרי כאן אינו אנגליא!

(הרה"ח ר' יוסף עקיבא שי' כהן)

◇ "בענדיקטיען"

ידוע שהרביים שתנו המושקה 'בענדיקטיען'. פעם בעת התוועדות אחד הראה לאד"ש היתכן שיש צורת שתי וערב על השולחן ואיך יש לך שתי' כזו? ואד"ש אמר שלא יביאו זה עוד מהיום והלאה מפני מה שאמר האיש אליו.

(הנ"ל)

פעם שאל כ"ק אד"ש את כ"ק אדמו"ר מהור"י צ"נ"ע איך ה' הנהגת הצ"צ בימי נשיאותו של אדמו"ר האמצעי. ואמר לו כ"ק אדמו"ר מהור"י צ"נ"ע: מענדל, א רבי איז איינע און נישט צוויי.

(הנ"ל)

צו וואס דארפסטו לערנען פשט אין מיינע ווערטער פעם, אחד כתב לאד"ש עבור שידוך. ואד"ש כתב בחזרה באם כך וכך, יעשה השידוך. והוא הלך לאיש חסידי ואמר שכיון שאד"ש אמר כך וכך אין לעשות השידוך. והלה כתב לאד"ש שאינו עושה מטעם הנ"ל. ואד"ש כתב להחסיד צו וואס דארפסטו לערנען פשט אין מיינע ווערטער!

(הנ"ל)

◆ כשהגלח שאל מיהו הרבי

כשאד"ש יצא אם קול קורא לצום חצי יום וכו', בזמן ההיא "גלח" א' צלצל להר' לאבקהאוסקי, (שליח באחד של העירות שבצרפת) שרוצה לדבר עמו והוחלט זמן לדבר, ובא וסיפר לו שהוא וחברי' קאכן זיך בעניני המזלות והם רואים דברים שיבואו על עם אחד וכי"ב ורואים הזמן, וזה כוכ"פ שהם צודקים בפרטיהם. והפעם ראו שיבוא מכת הרג וחרב על עם ישראל, והם ידעו הזמן וג"כ ידע שיכול לבטל הגזירות ע"י תו"מ וכו' וכשבא הזמן הצרה לא בא וחיפשו בכל העיתונים עם דבר קרה ולא מצאו, ושמעו שכתוב בעיתונים הקול קורא מהרבי מליובאוויטש שזה הי' בדיוק ביום שהי' צריך להיות. ולכן רוצים לדעת מיהו זה שידע מה שקורה למעלה!

(הרה"ח ר' יצחק שלום שי' קליין)

◆ "מיום הלכי לחדר"

פעם אד"ש כתב לנשיא' של ארץ ישראל שימחול לו על שאינו מתאר אותנו במכתבו "נשיא" ארץ ישראל. שמיום הלכי לחדר תמיד ציפה לביאת משיח והוא הנשיא האמיתי, ולכן מוזר הוא לפני שאחר יקרו בשם נשיא.

(הנ"ל)

◆ החילוק בין פס"ד בטרפיות ודיני ממונות

ר' שניאור זלמן ווילענקין ע"ה - המלמד של כ"ק אד"ש סיפר, שאד"ש כשהי' ילד שאלו למה בנוגע שאלה בדיני טרפות כ"א מוכן אוועק ווארפען טרפות אם כך הוא הדין. ובנוגע לדיני ממונות

יש כל כך דעות בין התובע והנתבע ליתן הממון בחזרה וכיו"ב, למה הוא כך? אלא הענין הוא צו פארלירען עפעס נו! אבל שהאחר ישכיר זאל פרדינען פון דעם, זאת לא!

(הנ"ל)

◆ אז מען קוקט נישט אונטען

כשאד"ש הי' ילד קטן – סיפר אמו הרבנית מרת חנה ע"ה – פעם האבען די קינדער געשפילט מי יכול להגיע לראש האילן, ואד"ש הי' האחד שהגיע לראש האילן. ושאלו איך עשה זאת ענה "אז מען קוקט נישט אונטען נאר מען וויל גייען ארויף" [הלשון אינו בדויק].

(הנ"ל)

◆ הפ' בעוסק בצרכי ציבור

בתש"ס שאל ר' זלמן יפה שי' את כ"ק אד"ש מהו התואר שכותב לו 'עוסק בצ"צ' האם זה לפי מה שעושה, וענה לו אד"ש לא, זהו בשביל "לעתיד לבא". בשנים הקודמות אחר ז' ח' שנים שאל את כ"ק אד"ש ג"כ האם זה שייך אליו שעוסק בצ"צ וענה לו כ"ק אד"ש לא, זהו לעתיד לבא – שם להבא.

(הרה"ח ר' אליעזר שי' איידעלמאן)

◆ הספרים של הסטראשעלער

פעם אמר כ"ק אד"ש אז אויב מען וואלט ניט געקוקט אויף דעם מיט א קרומע אויג וואלט ער געהייסן דרוקען די ספרים פון דער סטראשעלער.

(הנ"ל שיחי')

◆ התורה של ר' אלי' חיים

פעם הי' התוועדות בשבועות ואד"ש ציוה שכיון ששבועות הוא מ"ת לכן כל הראשי ישיבות יאמרו לחיים. והי' שם ר' אלי' חיים רויטבלאט ולבסוף אמר אד"ש שהוא יגיד לחיים (הנ"ל הוא מלמד דרדקי) ואד"ש אמר שכל הר"י מ'קען זיי אפרעגן תורתם, משא"כ תורתו (של ר' אלי' חיים) הוא היחיד שא"א לפרוץ.

(הנ"ל)

◆ בזכות הדאלאר

פעם הר' וואטשמען שי' - רב בביהכנ"ס במנשסתר אנגלי', הי' אצל אד"ש. ואד"ש נתן לו דולר וציווהו לשמור עליו כל הזמן. כשהי' שם הלך ברחוב וגוי עבר אליו ואמר תן לי ממונך ואמר לו אין לי וא"ל תן לי, והתחיל להניח ידו בחיקו ליטול הדאלאר – לעט לעט, והגוי חשב שיש לו ביקס, והלך בדרכו.

(הת' אליעזר שמאי שי' סאליק)

◆ כשכ"ק אד"ש זכר שמו של כל אחד

פעם הי' כ"ק אד"ש בביהכנ"ס בצרפת והלך בביהכנ"ס עם קנקן משקה בידו ושאל לכאו"א שמו ושם אביו (אמו?) ואמר לו לחיים. וכך עשה לכאו"א, וכולם חשבו שזה דבר מוזר. לאחר שנה בא כ"ק אד"ש בחזרה לביהכנ"ס זו ואמר לכאו"א לחיים פלוני בן פלוני לחיים פב"פ!
(נדפס בימי מלך)

◆ מי ששנה ופירש

כ"ק אד"ש אמר על הר' אלי' חיים קארלבאך ע"ה "שמי ששנה ופירש – יותר מכולם" (גמ') בפסחים מט:)

(הרה"ח ר' יוסף יהונתן שי' חזן)

◆ מה עושים בשביל מיהו יהודי?

לאחר שאד"ש הי' צועק בשיחות ע"ד מיהו יהודי – בהתחלת הגזירה, הי' נכנס לחדרו ומפעם לפעם היו שומעים שדופק על השלחן ואומר להר' יל"ג, מה עושים עבור זה? אומרים תהלים? (וכי"ב)

(הרה"ח ר' בן ציון של' לואיס)

◆ כשאדמו"ר מסאטמאר שלח מישהו לאד"ש

פעם אחד בא להסאטמור רבי הקודם ושאל לו לברכה עבור זחוק"ק. ואמר הקב"ה יברך וכו'. ואמר הרי אני רוצה ברכה והבטחה שאוליד בן. וענה, אתה רוצה הבטחה ע"ז אתה צריך לילך לאיסטערן פארקוויי.

(הרה"ח ר' בן ציון של' לואיס)

היתה אשה בשם וואינער שהיתה נשואה לט"ו שנים. ובתחילת תש"נ הלכה לכ"ק אד"ש בשעת דולארים ואמרה שכיון שהוא שנת נסים לכן היא רוצה נס להוליד. אד"ש נתן לה דאלאר ואח"כ נתן לה עוד דאלאר ואמר וזהו בשביל הקינד! ולאחרונה ילדה תאומים (מסופקני אם אד"ש אמר זהו בשביל הקינדער – הכותב)

(אבי הרה"ח אפרים זלמן שי' פוטאש)

◆ ווען מען ציילט מרגליות

אשה זקנה בת פ"ב עמדה בהתור לקבל דאלאר מאד"ש, במשך שעה וחצי. וכשעברה לקבל דאלאר מאד"ש, שאלו אני בת פ"ב ועמדתי כדי לקבל דאלאר שעה וחצי ואני עייפה, ואתה אד"ש מבוגר ממני והוא עומד שעות רבות ואינו נראה שום עייפות עליו. ואד"ש ענה לה ווען מען ציילט מרגליות ווערט מען נישט אויס געמאטערט.

(הנ"ל)

◆ כשאד"ש אמר זה לעזור אביך

הר' מענדל ליפסקער מדרום אפריקה הביא משפחה לאד"ש. ההורים היו בגיל זקן לפ"ע וכמה ילדים שהיו כבר מבוגרים. וכנהוג כו"כ פעמים שאד"ש אומר לכו"כ מהמשפחה זהו עבור סיוע בבעלך וכיו"ב. לאשתו אמר אד"ש כשנתן דולר נוסף עבור סיוע בבעלך. ולכל הילדים אמר אד"ש סיוע בעבודת הוריק. ולאחד מהם אמר אד"ש סיוע לעבודת אביך. ואח"כ להאחרים המשיך עוד – עבור סיוע בעבודה של הוריק. ואח"כ נתברר שזה שאד"ש אמר לו עבור אביך לא זה הי' אמו, אלה הי' מאביו – מנשואין אחרים והילד לא ידע מזה!

(הנ"ל)

◆ הברכה לחזור מטשערנוביל

הרה"ח ר' שמואל שי' לו סיפר בשבת זו שיהודי שדר בסביבת ברייטען ביטש, שאינו פרום כ"כ ויצא מרוסיא לערך עשר שנים בחזרה ויש לו שייכות להרה"ח מענדל (?). מרזוב שי'. לפני ד' שנים קיבל מכתב פתאומי מכלתו שדרו ברוסיא שבעלה (בנו) נקרא לעבוד בטשערנאבעל וידוע אז שאין חוזרים משם. ואם חוזרים, אינם בריאים מפני המעמד ומצב שם. והוא אינה יודעת מה לעשות! ואמר לר' מענדל מרזוב והוא אמר שיבוא לאד"ש לקבל דאלאר (זה הי' בתחילה כשאד"ש התחיל לחלק דולארים).

ובא ואמר לאד"ש הבע"י ואד"ש אמר באידיש "ער וועט צוריקומען" והלך לו. והוא אפשר לא כתב לכלתו אפי', אבל בפועל הבן שלו חזר ויצא מרוסיא. וא"ל איך חזרת? וענה, שבא למשרד של הממונים שם לעבוד, ושאלו בשמו ונתבלבל ולא ענה שמו אלא ענה שאני יהודי. והמפקד שא"ל זה לא ידע מה לעשות עמו (משום איזה טעם) וקרא למפקד שני ודיברו זה עם זה והוא קרא שלישי עד שהי' כו"כ מפקדים מדברים ביחד מה לעשות עמו! ובסוף אמרו לו שאינך נצרך כאן לעבוד. ועי"ז חזר!

(הנ"ל)

◆ לא עתה הזמן

פעם אברך אחד נכנס אצל אד"ש ושאל אד"ש מה אליו לעשות שאינו בשמחה. ואד"ש ענה לו שלא עתה הוא הזמן לחשוב על זה!

(הרה"ח ר' יצחק שלום של קליין)

◆ כשכ"ק אד"ש הגיע לארצה"ב

שמעתי מחמי הר' יצחק דוב גראנער שי' שבכ"ח סיון תש"א, כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע קרא לר' ישראל דזייקאבסאהן ע"ה ואמר לו "ר' ישראל, מיין איידעם קומט, צא ויפגש בו" ואמר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שהוא בקי בכל, - בש"ס פוסקים מדרש וכו' וכן כל ספר חסידות הדפוסים וכל הע' בלקוטי תורה וכל המאמרים של תר"ע'ס וכו'. והר' דזייקאבסאהן והר' קאזאנאבסקי והר' סימפסאן הלכו שם לפגוש באד"ש.

(הרה"ח ר' צבי הירש של טלזנר)

חמי שי' סיפר שאד"ש פגש בהעולם ואחר שנתן שלום לכל החסידים הזקנים, קודם שנכנס להמכוננית עבר לכל תמים שהי' שם ליתן לו שלום.

(הנ"ל)

הרה"ח ר' אבא פליסקין שי' הגיע אד"ש והרבי ציווהו לילך להתוועד בנווארק (לא הי' הישיבה במאריסטאון אז) וציווהו אד"ש להתוועד ע"ד חסידים ולא ע"ד הרביים מפני שאז א"א להם לטעון שאין ביכולתם!

(הנ"ל)

◆ זהו בדיוק כמו רעק"א

הר' פאגעלמאן שי' פעם הלך מבאלטימאר לני. והי' על האוירון ליטוישער ראש ישיבה גדול של א' מיישיבה הגדולים אצלם שהי' לערך בן ע', והוציא אלגעמיינער זשורנאל והי' שם שיחה של הרבי בדף הא' והתחיל לקרוא. ושאלו הר' פאגעלמאן מה זה? ואמר איפה יש בדור זה אחד שיכול לכתוב מערכה כזה, זהו בדיוק כמו א ר' עקיבא איגר!

(הנ"ל)

◆ "אפשערניש" במוצאי שבת

פעם עבר ביום א' אשה אצל כ"ק אד"ש לחלוקת הדולרים ואמרה שאתמול היתה יום הולדת הג' של בנה והיום בלילה יהי' האפשערניש, ושאל כ"ק אד"ש אותה למה לא עשו אתמול, ולייבל אמר שאתמול הי' שבת, ופנה כ"ק אדמו"ר אליו ואמר יע! ולמה לא יכולים לעשות אפשערניש במוצאי שבת?

(הת' שמואל רפאל שי' סופרין)

◆ התוועדות כ"ק אד"ש בשנים הראשונות

להפארבריינגען שהיו למעלה היה לכ"א מקום לישב – ואפי' בתחילת נשיאות כ"ק אד"ש, ולא הפארבריינגען הגדולים כמו פורים וכו' שהיו שוכרים "האל" והיו באים מכל ערי השדה, וכ"ק אד"ש הי' מתוועד שמה "און סאיז געווען גוט" שחסידים לקחו משקה ועלו לבימת כ"ק אד"ש ובקשו ברכות וביי"ב והי' זייער פריילאך.

(הרה"ח ר' מ"מ מאראזאוו)

◆ והם לא הכירוהו

אני זוכר שבשנים בראשונות לנשיאות כ"ק אד"ש, נכנסתי ליחידות עם משפחתי – ליום הולדת של בני הערשל שי' ואז כל ילד שנכנס, הרבי הי' בוחן אותו, ושאל כ"ק אד"ש את בני למה יוסף הכיר אחיו והם לא הכירוהו, וענה שיוסף יצא מעמם בלי זקן משא"כ להם היה זקן – ושאל כ"ק אד"ש מה? מקודם הי' יוסף "מתנגד", וענה בני לא, אלא שפשוט עדיין לא גדל אז זקנו.

(הנ"ל)

◆ כשכ"ק אד"ש הלך לנחם הקופי שניצער

פעם הלך כ"ק אד"ש לנחם הקופי שניצער בעת שישב שבעה, והי' שמה שקו"ט בין כ"ק אד"ש והוא, של יהודים צריך להיות עשירות והוא טען שזה נסיון גדולה וכ"ק אד"ש טען שבין כך אם אינו עשיר הוא ג"כ נסיון וא"כ מוטב הנסיון דעשירות, לבסוף הוא הסכים ואמר כ"ק אד"ש לרז' גורארי (שהי' לו קצת כסף) ומה אתה אומר על זה.

(הרה"ח ר' ישראל שי' פרידמאן)

◆ כשר' שלומה חיים הגיע פעם ראשונה לכ"ק אד"ש

ר' שלמה חיים קסלמן סיפר שהפעם הראשונה שבא לכ"ק אד"ש, ורצא להיכנס ליחידות הרבי אמר שקודם יהי' בהתוועדות ואח"כ יכול להיכנס ליחידות.

(הנ"ל)

◆ וואס זאל איך טאן אז איך האט יענעם ליב

פעם נכנס א' ואמר לכ"ק אד"ש, אז מענטשען טשעפען אים וועגען זיינער דאווענ'ן (שזקנו הי' מהמלאכים והיו התפללים בדומה לדרך של קרלין ושאל האם להפסיק) וענה לו כ"ק אד"ש און וואס זאל איך טאן אז איך האט יא ליב דיין דאווענ'ן?

(הנ"ל)

◆ סאיז ניטא איין ווארט וכו'

פעם ניגש א' לכ"ק אד"ש והי' שמה על השולחן הנחה שר' יואל הכהן שי' כהן הכין (וואסקען זיין בעסער ווי דעם!) וכ"ק אד"ש התבטא "אז סאיז ניטא קיין איין ווארט וואס איך האב געזאגט".

(הנ"ל)

◆ לימוד דא"ח בשיבות

פעם נכנס הרה"ג ב"ש שניאורסון ליחידות וכ"ק אד"ש תבע ממנו שילמדו חסידות בשיבתו. והוא טען על זה, וא"ל כ"ק אד"ש שכוונתו אינו ללמוד תניא וכי"ב אלא אפילו "נועם אלימלך".

(הנ"ל)

◆ הסכום לפסוק "אתה הוראת"

פעם ציווה כ"ק אד"ש בשמחת תורה לקנות עבור א' פסוק ה"אתה הוראת", אח"כ שאלתי כ"ק אד"ש איזה סכום אבקש ממנו ליתן עבור הקני' וענה כ"ק אד"ש שבדעתו יש לו סכום אבל אינו רוצה לומר און איוב מען וועט צוטרעפען וועט זיין גוט!, והלכתי אליו ובקשתי ממון הקני' ונתן לי סכום הגון, כשחזרתי אמרתי לכ"ק אד"ש כמה נתן, וענה "מ'האט פונקט צוטראפען" (שפעמים זוכים לזה).

(הרה"ח ר' יוסף שי' ווייבערג)

◆ אדמו"ר שליט"א יש רק אחד

פעם הי' לי קשר (מצד שליחות מסוים) עם א' והרבי קודם הנשיאות (בתש"ב?) ביקשנו למסור אליו מכתב. ושאל אותי מה לכתוב עליו איזה טיטולים, און איך בין געווען א בחור א פישער ולא ידעתי כלום ואמרתי אולי "אדמו"ר שליט"א" ואמר הרבי לא! "אדמו"ר שליט"א" יש רק א'! (ראה מעין זה בבית משיח מס. 65 דף 34 בנוגע "הרה"ג" – מאת הר' גרינגלאס).

(הרה"ח יצחק דוד שי' גראנער)

◆ כשכ"ק אדמו"ר הלך לקחת אמו

בתש"ז כשהרבי הלך לקחת אמו אף א' לא ידע שהרבי נוסע אלא יום א' - לא הי'. נסע אם אוירון - ובא בחזרה עם ספינה. ביום שבא א"ל בחור א' קום לאמיר גייען שמה - ואף א' מהצעירים הי' שמה. ואז הרבי ירד מהספינה עם אמו יד ביד, ואני זוכר אף שאמרתי לכ"א אדאנק פאר קומען וכו'. אז עבר לא' עם זקן ארון, ואמר לו שלום - ושאלנו מי זה ואמר שזהו כומר, וואס דער רבי האט זיך דערוואוסט אין שיף.

(הנ"ל)

◆ בזכות עבודתו לרבים יתרפא

דיברתי עם הרב סאק'ס שי' הרב הראשי לאנגלי' ואמר לי שלפני כמה שנים הי' חולה והרבי אמר לו שבזכות מה שעושה בשביל הרבים, בוודאי יתרפא. ואמר מי גדול בדורנו שעשה בזכות הרבים מהרבי ובכה.

(הנ"ל)

◇ הרבי ואדמו"ר מגור

שמעתי שביום כ"ז אדר תשנ"ב שאל הרבי מריל"ג? לברר אצל חסידי גור מצב הבריאות של האדמו"ר מגור (הקודם). כשהאדמו"ר מגור שמע מה שקרה אצל הרבי אמר עם ישראל צריכים ישועה.

(הנ"ל)

◇ כשלא מקיימים הוראות הרבי

פעם, הרבי אמר שיחה וחזר שהרבי ריי"ץ אמר על עצמו שרבי הוא "משפך" והסביר שהרבי נותן הוראות וכו' – וצריכים לקיימם ובא"ל, לא רק שנחסר בהמקבל אלא שיש פגם בהמשפיע המשפך.

(הנ"ל)

◇ המופת לאחר ביקור באוהל הק'

יש אשה אחת שמלמדת במוסדות חב"ד בדיטרויט, ובנה גר בבאלטימור. – והיא היתה חולנית – ופעם דרגת ה'סוכר' (sugar) עלה במאוד. ואושפזה, והרופא אמר שלרפוחה צריכים ר"ל לחתוך הרגל מעלי'. – סביב י' שבט תשנ"ה בנה ה' אצל האוהל וביקש ברכה שאמו תתרפא. יום אחר זה הלכה להרופא, עם הפרטים שלה ולקח צילום וא"ל שלא מוצא דבר ואמרה לו זה שא"א יש לו התיק שלה עם כל פרטי המחלה ואמר כן – אבל על העקסריי לא נראה דבר ועשו עוד פעם צילום והבטיח לה שלא נראה דבר והיא בריאה לחלוטין.

(הנ"ל)

◇ המענה שה' תמון במכתב כללי

בשנות הלמד'ס נתן הרבי מכתב כללי להר' ניסן שי' מינדעל וא"ל: אז אין די ערשטע שורות איז די ענטפער אופן פאליטישען מצב אין א"י. כשיצא ניגש להריל"ג שי' וביחד ניסו למצוא התשובה וכו' ולא הצליחו. לאחר כמה ימים כשנכנס הר' מינדעל להרבי אמר להרבי שניסו להבין ולא הצליחו, ורמז שאולי הרבי יאמר לו הפתרון. ענה הרבי: מ'וויל אז איך זאל אלץ אויסטיישען! זאלן די חסידים ברעכען די קאפ, וועלען זיי געפינען.

(הנ"ל)

◆ יחוסו של כ"ק אדמו"ר

כ"ק אדמו"ר שליט"א כותב במכתב בנוגע אביו של ר' שלום שכנא. - והוא קרא בשם ר' נתן אלטשילר והוא בן אחר בן לבעל מצודת דוד וציון, (לא ע"י המהר"ל) - והוא מבית דוד ועי"ז כ"ק אדמו"ר הוא בן אחר בן מבית יהודה. - אחות של הנ"ל נשא את כ"ק הרב המגיד ממעזריטש, ואחר שאשתו של ר' ש"ש נסתלק - הרבנית דברה לאה - נשא את בת ר' אהרן קארלין. (הנ"ל)

◆ כשהרבי ה' תרוד במחשבתו

פעם אני ובנציון שמטוב ע"ה הוצרכו לילך על איזה שליחות מהרבי בפאריז, ובאנו להמלון של הרבי (קודם הנשיאות) לקבל ברכת פרידה. והרבי ישב שמה בהפרוזדור, וישבנו אצלו ולכאו' כמה אותנו, אבל לא העיר שום דבר, ונתקרב זמן הטיסה ולא ידענו מה לעשות, וב"ה פתאום הרבי האט זיך אויפגעכאפט מדביקותו ואמר אה! ודיברנו קצת והלכנו. (הר' יהודה לייב שי' מאצקין)

◆ כשהרב גראנער נסע לאוסטרליה

אני והר' גרשון מענדל שי' גרליק הלכו לשליחות - בתשי"ט, הוא הלך לאיטלי' קודם י"ט כסלו - והרבי יצא מחדרו ללוותו ואני הלכתי אחר י"ט כסלו והרבי ג"כ יצא בשבילי וליווה אותי, והביט עד שהמכונת הלך.

(הנ"ל)

◆ הלימוד של המסכת של חלוקת השי"ס

פעם נכנס ר' יואל שי' כהן להרבי (ליחידות) קודם י"ט כסלו ואמר שעדיין לא גמר את המסיכתא שעליו לעשותו, והרבי ענה שהפעם יסיים המסיכתא בלי מהרש"א (נ"א תוס')!
(הת' פ.צ. שי' שמערלינג)

◆ כשירד גשם על צבאות ה'

פעם עשה צבאות ה' שבקראון היטס מסיבה לילדים - בחוץ כמו פאן פייר וכיו"ב - ואותו היום ירד גשם והרבי התבטא, א רחמנות אף צבאות ה'.

(הת' חיים שי' שפירא)

פארוואס צאפט ער מיר די בלוט

בתש"י זקני הר' יצחק דובאוו ממנשסתר ה' אצל הרבי בשביל חתונת בנו בז' שבט – וראה אצל הרבי כמה דברים והחליט שהוא הוא הנשיא. און ער האט – געשטורעמט וועגן דעם. סמוך לזמן זה הרבי אמר (או לאחר) – פאר וואס צאפט ער מיר די בלוט פון אונטער נעגל!
(הת' אברהם סענדער דובאוו)

המענה לאחד שהתבייש לגדל זקן

ה' פעם בחור א' שהלך לשיעור תניא – וסיפר שנכנס ליחידות ואמר להרבי שרוצה לגדל זקן אבל מתבייש מהר"י שלו וכן מהחברים שלו – הוא למד בישיבה ליטאית. ואמר לו הרבי שיגיד להר"י שלו אז א אידישע "היפי" שלובש זקן – הרי הוא עושה עבירה א' ווייניקער – עי"ז וא"כ אין מה להתבייש.
(הת' מיכאל שי' גרין)

הצ"ע מאמר ד"ה פתח ר' שמעון

המאמר ד"ה פתח ר' שמעון שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בש"פ אמור, יט אייר תשל"ד, - הוגה וי"ל לקראת ל"ג בעומר תשמ"ט – ושם אין הערה *27, רק לאח"ז הוסיפו, בהוצאה מאוחרת שתוכנו הוא שיש צ"ע מהמשך תער"ב – על מה שהרבי ביאר. וזכיתי לראות מענת קדשו על זה – "שאין הזמן גרמא – יציניו בהערה". (והרבי ציווה שיכנסו את השאלה בתוך הערה) עם צ"ע, וכך עשו, אבל לא הפי' שאין מענה. וד"ל.
(הרה"ח מיכאל חנוך שי' גאלאמב)

חסידים ואנשי מעשה

אין כסף "לאדען" זה ויש כסף "לאדען" אחר

פעם אחד בא להרה"צ ר' זושאמאניפלי וא"ל שאין לו הצלחה בעסקיו, וציוה לו ר' זושא להחליף החלונות הנק' "לאדען" בלשון פוליש. וכך עשה. ומיום ההוא והלאה הצליח בעסקיו. ובא לר' זושא ושאלו מהיכא ידע זה. וענה, זושא האט געלערנט פשוט פשוט אין גמרא (קידושין) אין כסף לאדון (לאדען – בלשון פוליש) זה, אבל יש כסף לאדון – לאדען אחר!
(הת' יוסף יצחק שי' ניומאן)

◆ אמירת נחם בל"ג בעומר

בכתבי האריז"ל מסופר (שער הכוונות ענין ספה"ע דרש יב, פע"ח שער ספה"ע פ"ז הובא בעט"ז לשו"ע או"ח ס' תשנג) אשר ר' אברהם הלוי נהג לומר בכל יום בתפילת שמו"ע נחם, כיון שדאג מאד על החורבן וציפה תמיד לבנין הבית שלעתיד לכן אמר בכל יום נחם ולא הזיק לו. כשאמר בל"ג בעומר הקפיד עליו רשב"י והזיק לו. (הי' תלמיד האריז"ל). [אד"ש סיפר זה ש"פ בהו"ב תשט"ז וכמ"פ].

(הרה"ח ר' יוסף עקיבא שי' כהן)

◆ האתכפיא של ר' ישראל נעוולער

ר' ישראל נעוולר שהי' חסיד נעלה – אמר שבמה השתנה חייו – להיות חסיד אמיתי, שפעם הי' יום שני והי' יום חם מאוד וחשב אם לשתות קצת מים קרים או לא והי' שקו"ט במחשבתו אם הן או לא עד שעשה אתכפיא ולא שתה. ובזה האתכפיא השתנה חייו סוכ"ס.

(הנ"ל)

◆ האוה"ח הקדוש במירון

כשבא האוה"ח הק' למירון לקבר רשב"י, מהקדושה נפל מרגליו והי' צריך לילך על ב' ידיו ג"כ.

(הנ"ל)

◆ החילוק בין שמחה ועצבות

חסידים אומרים ששמחה אינה מצוה ועצבות אינה עבירה. אבל מה ששמחה מביאה אין מצוה אחרת מביאה ומה שעצבות מביאה אין עבירה אחרת מביאה על ידו.

(הנ"ל)

◆ ר' חיים וואלאזין והשפת אמת

אחד סיפר לי שבישיבת וואלאזין הי' צוויי שאפער'ס א' לספרי הראשונים ואחד לספרי האחרונים. והשפת אמת הי' מונח בין הראשונים! בימי לא ידעו שיכול ללמוד כזה והיו חושבים אותו לפולישער רבי.

(הנ"ל)

◆ על מה דאג רלי"צ בתפיסא

כשהרה"צ רבי לוי"צ אביו של כ"ק אד"ש נלקח לתפיסא, כשבא אשתו הרבנית חנה ע"ה לבקרו בפעם הראשונה שאל אצלה כמה ימים הי' ר"ח כסלו, כדי לידע באיזה יום יהי' חנוכה, וזה הי' כל דאגתו שם.

(הנ"ל)

◆ הביטול של רעק"א

פעם בא ר' עקיבא איגר לוועדה והי' שם כמה רבנים. והושיבוהו ר' עקיבא בראש השולחן והתחיל לבכות. ושאלו למה בוכה וענה אם הושיבו אותי בראש, ראוי שמחשבים אותי לגדול שלהם, און אך און ווי אז איך בין זייערע גדול.

(הנ"ל)

◆ ה"בלאטע" על חוף הבית

בפני ביתו של חסיד א' (שמעתי על איש – ושכחתי. אולי ר' ברוך מרדכי מבברויסק?) הי' בלאטע. פעם שאלו למה תמיד יש בלאטע חוף לביתו. וענה שכשהקב"ה הראה לאדם הראשון את הדורות והראהו שזהו פלוני בן פלוני, הרב דעיר זו וזה, אמר מה! הוא הרב של עיר זו, ורק (געשפייען) על הרצפה. ומזה נהי' הבלאטע הזה.

(הנ"ל)

◆ חסידי קרלין ותניא

החסידים של קארלין היו מחשבים את ספר התניא לספר חשוב, אבל לגביהם זה הי' כרוך מב' צדדים – נישט צו שלעפען זיך אין די הויכע ענינים!

(הנ"ל)

◆ בזכות כבוד בית הכנסת

הרבי הקודם של בעלז ע"ה אמר שהיטלער ימש"ו לא הגיע ולא נגע בהארצות שבו דרו אחינו הספרדים, משא"כ בארצות שדרו בו האשכנזים. מפני שהספרדים כיבדו יותר את הבתי כנסיות שלהם שהיו יותר מוזהרים בקדושת בית הכנסת משא"כ האשכנזים.

(הנ"ל)

◆ החילול שבת של ר' חאטשע

בהתחלת הרעוואלוציא ברוסיא שהתחיל הנסיונות במדינה ההיא, והי' עיר פאלטאווע שהי' הרבה יהודים דתיים ואז התחיל מעשה שאחד חייט התחיל לחלל שבת קודם שהממשלה אסר בפרהסיא. במחלקה ההוא בשיבה הי' המשפיע הרה"ח חאטשע פייגין ע"ה ופעם אמר בהתוואדות שכשעבר חנותו של החייט קיבל א שטעך אין הארץ. והסביר, היהודי אינו לומד חסידות א"כ אינו יודע מהו שבת ומהו חילול שבת אבל אני לומד חסידות ואני יודע מהו שבת – ואחר ט"ו דקות של שבת איני עסוק און איינגעזונקען בעניני שבת ובעבודתו, זהו חילול שבת אמיתי. (הרה"ח ר' יצחק שלום שי' קליין)

◆ הרד"ץ ור' פרץ

הרד"ץ חן ע"ה ובנו ר' פרץ חן לשניהם הי' ניכר עבודתם אחד עבודתו הי' במרה שחורה ואחד הי' במרה לבנה. און זיי האבען געלעבט מיט זייער דרך עבודה כל ימיהם. (הנ"ל)

◆ קוב"ה ושכינתיה

הי' אחד ממשפחת פולישע רבי שבא ללמוד בתת"ל בלוד, ולמד מאמר חסידות שמבאר ענין יחוד קוב"ה ושכינתיה – שקוב"ה הוא ז"א ושכינתיה הוא מל'. כשבא הביתה שאל זקנו למה מגביה ידיו כשאומר לשם יחוד, ומהו הפי' בזה? וענה הרי הפי' לשם יחוד הוא לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה! והילד הקטן שלמד מאמר חסידות הבין הענין, אבל זקנו, לא ידע. (הרה"ח ר' אליעזר שי' איידעלמאן)

◆ ביי מיראיז די שתיית המשקה במדת הדמעות

פעם ר' מענדל שי' פוטערפאס סיפר לי שפעם הוא נכנס למקוה והי' שם ר' איטשע דער מתמיד הי"ד וא"ל אז איך האב מורא פאר דיר אז דו טרינקסט משקה מערער ווי טרערען פליסט פון דיר! ושאלתני אותנו (לר' יצחק) ומה עמך ווי גייטעס ביי דיר? וענה ביי מיראיז די שתיית המשקה במדת הדמעות!

(הנ"ל)

◆ מקום הרבנות של האחים ר' שמעלקע מניקלשבורג ובעל הפלאה

פעם הי' שב' האחים ר' שמעלקע מניקלשבורג ור' פנחס – בעל הפלאה – קיבלו שני מכתבים א' הי' כתוב בו שאחד יבוא לרבנות בפרנקפורט ובשני הי' כתוב שא' יבוא לרבנות בניקולשבורג. ופליגו מי ילך לפרנקפורט שכ"א אמר שהשני ילך להעיר הגדולה שהוא גדול ממנו. והחליטו לילך לשאול המגיד ממעזריטש. כשבאו לפתח המגיד הי' וויכוח אצלם מי יכנס ראשון, המגיד הושיט ראשו מהחלון ואמר מי שהולך לעיר ניקולשבורג יכנס ראשון ור' שמעלקע נכנס מיד. ולכן הלך לניקולשבורג. באו להמגיד ג"כ לפרש להם חלק מזוהר שהי' מוקשה להם אבל שכחו לשאול, והמגיד אמר להם משל מבן מלך וכו' (?) והלכו מעמם. כשיצא זכרו שרצו לידע הזוהר והתבוננו בהמשל שאמר להם המגיד ומצאו שבו מוסתר התי' לקושיטתם על הזוהר.
(הרה"ח ר' אליעזר שי' איידעלמאן)

◆ בזכות שמירת שבת

בימי המלחמה השני' ר"ל, הי' חבורה של חנויות כולם ביחד ורק אחד מהם הי' שומרי שבת. פעם א באמבע האט געפלאצט במקום ההוא והכל נשחת חוץ מהחנות ששמר שבת כל הזמן.
(הרה"ח ר' אליעזר שי' איידעלמאן)

◆ אם אד"ש נוחה מזה

פעם היתה בהתוועדות של ר' איטשע שפרינגער, ונתן הצעה שקודם שיעשה שום דבר ביישיבה, יחשוב אם הרבי הי' נוחה מזה כי אד"ש נמצא בכל חדר וחדר.
(הנ"ל)

◆ מאה בהמות לסטלין

פעם באו לעיר ושאלו לאיש פשוט האם תתן מאה בהמות לסטלין ימח"שוענה כן מאה רובל וכו' וכו' ועד ששאלו לכ' תרנגולים ושאלו האם זה תתן וענה לא! למה לא? מפני שזה בפועל יש לי!
(הנ"ל)

◆ חסידישע בעה"ב

ר' דוד ראסקין אפי' אם הוא בעה"ב הוא יותר איידעלער מהבחורים. כשהתחתן הי' לו אח ב707 ששמו לייבקע. ובקשו לבא הביתה וא"ל אחיו אין אני יכול לבוא אליך הרי אתה בעה"ב. ור' דוד

הביט בו ולא הבין, מכיון שעמד תחת החופה ואמרו שבע ברכות לכן נעשה בעה"ב?
(הנ"ל)

◆ הכוונה פנימית במ"ת

מסופר בספורי זוין שאחד ה' בקרעטשמע ושמע שאחד אומר לאביו שאביו ה' א פוילאק, שבלי הציזוי של כבד את אביך ה' הרגהו מפני עצלותו. ולכאו' היא פרע אדם אלא אדרבה הוא הרגיש הכוונה פנימית שבמתן תורה.

(הנ"ל)

◆ הבדלה באמצע שבת

לאחד הרביים של וויזניץ היו לו חסידים פשוטים ועמי הארצים ולא ידעו אפ' שאסור לרכוב בעגלה וכיו"ב בשבת, והיו באים לה'טיש' וואס ער האט געפירט אחר תפילת מוסף באמצע היום. והוא ידע שחיללו שבת ע"י רכיבה בעגלה לבוא אליו, וכמובן חשב איך שלא יחללו שבת ע"ז. ואמר להם שאינם יכולים לבוא בשבת אליו לה'טיש'. אבל בשבת הבא כולם באו לדאבוננו. ולכן אמר להם בשבת הבא אל תבא קודם שתעשו הבדלה! ולשבת הבאה עוד באו! ואמר להם הרי אמרתי לכם אל תבואו קודם הבדלה, א"כ למה באתם? (וזה ה' באמצע היום) ואמרו לו, רבי! עשינו הבדלה כבר ולכאן באינו! (צריך לברר אם הוא אמת)

(הת' בן ציון שי' שווארץ)

◆ הפחד של ר' מענדל

פעם למד א' מאנ"ש בלונדון חסידות עם הרה"ח ר"מ פוטערפאס בחנות עסק שלו ופתאום הבחין ר"מ ואמר "אוי די פענסטער איז אפען!" אבל אח"כ מיד האט ער זיךגעכאפט שהוא באנגלי ולא ברוסי'.

(הת' שניאור זלמן שי' צוויבל)

◆ האמונה בביאת משיח של החפץ חיים

אומרים על הגאון החפץ חיים ז"ל שכל יום פלעגט ער ארויפלויען אף די טרעפ און אראפ, והי' עושה זאת מפני שהי' כהן ומשיח יבוא היום וצריך שיהי' 'בריא' צו לויפען ארון אפ'ן כבש.

(הרה"ח ר' שלום שי' וייס)

(הנ"ל)

◆ כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ ור"י כץ

הרה"ח ר' יעקב כ"ץ הי' איש פשוט וכשבא כ"ק אדמו"ר הריי"ץ לשיקאגו הי' מאחדים שהי' לו שכל והתקשר וכו' אדמו"ר הריי"ץ.

(הרב שפרן שי')

◆ כשר"י כץ קנה פסוק אתה הראתה

בביתו לא הי' עשירות מאד, פעם בסוף שנת הלמד' ראו משפחתו בעיתון לא דתי שכתבו שיהודי בשם jacobkatz קנה הפסוק הראשון של אתה הראתה אצל כ"ק אד"ש בשביל שמונה עשר אלף דאלאר (וכאן 7705 כולם ידעו מזה) ושאלו המשפחה מאין לו כל הכסף הזה? שכנ"ל בביתו לא הי' וכו'.

(הנ"ל)

◆ סדר היום של הר"י כץ

בעסקו תמיד פתח עסקה עם איזה ספר על השולחן סידור, תניא, קבלה, גמרא, ועוד ולא הי' מבטל זמנו, הי' קם כל לילה בשעה 4 בלילה ואומר תהילים עד שבע ואז הי' הולך להתפלל וכו' הולך לעסק וכו' בא הביתה הולך לישון קם 4 וכו' כך הי' יומו בפשטות.

(הנ"ל)

◆ לא הי' לר"י כץ סוכה בביתו

בסוכות לא הי' לו סוכה בביתו בשביל משפחתו ובפסח לא הי' לו פסחדיקע כלים מפני שתמיד הי' בא לרבי (ופעם הי' הרבי ע"ז איזו טענה (??)).

(הנ"ל)

◆ כשר'י העמיד ישיבת אחי תמימים

בתש"ז בשיקאגו הי' זמן שאחי תמימים הי' בסכנה מצד הממשלה לסגור, ובכדי שישאר פתוח הי' צריכים לשלם קנס של 100 דאלאר כל יום והי' כמעט סגור עד שבא ר"י כ'ץ ואמר שהישיבה יה' פתוח והמאה דאלאר הוא יתן, וזה הי' מפני שכך רצה כ"ק אדמו"ר הריי"ץ שהישיבה ישאר פתוח.

(הנ"ל)

◆ כשהמזכירות הי' מצלצל לר"י כץ

קודם ר"ח ואפי' קודם ט"ו בחודש הי' המזכירות מצלצלו קודם שהרבי שהלך לאוהל לשאול אותו באם הוא רוצה למסור דבר מה – וזה המשיך לכו"כ שנים, ואיך ידעו המשפחה מזה? שכשראו אותו איך שרץ ללבוש הכובע וחליפה ידעו שכ"ק אד"ש על הקו.

(הנ"ל)

◆ השידוך של בת ר' שמואל מונקעס

הרה"ח שמואל מונקעס הי' ידוע ללץ גדול ומאיך העריכו אותו כיון שהי' למדן גדול וחסיד גדול, פעם שידך בתו עם בן ממשפחה עשירה וכשזמן החתונה התקרבו המחותרים לא שמע מר' שמואל, עד ממש כמה ימים לפני החתונה לא שמע כלום – ביום החתונה בא ר' שמואל לעירו של המחותרים עם בתו והי' שוואך און שמוציק וכו' מהדרך ובא לביתו של המחותרים ועזב אותה שם והלך לו לביהמ"ד של העיר – אם המשפחה ראה איך שנכנס נערה צעירה (בת יג' יד'), ושאלה מי היא? עד שנתברר שהיא היא הכלה, שאלו אותה איפה אבלי וענתה שהלך לבית הכנסת הסמוך, זה היה ממש לפני החתונה והמחותרים לא ידעו מה לעשות שראה שזוהי כלתו שז"ע באה מהדרך כולה שמוציג וכו' הלך למצוא בביהמ"ד ושאלו, מה זה שעזב בתו לפני החתונה ככה? הלא היא אינה מוכנה לחופה וכו' וענה ר' שמואל אז איך וואלט געווסט אז דו האסט אזא קליינער שכל (קטנות המוחין) לא הייתי משתדך עמך בכלל, אני גדלתי אותה במשך כל השנים האלו ואף פעם לא אמרתי תלונות עלי' ואתה מיד כשרואה אותך יש לך טענות ותלונות.

(הרה"ח ר' ישראל שי' פרידמאן)

◆ כשבנו הי' צריך "חליפה"

פעם הוצרך בנו לחליפה בשביל יו"ט ובקש מאביו וא"ל אינך צריך אבל אם אתה ממש רוצה קנה כנ"ל שבביתו הי' מתנהג אחרת.

(הנ"ל)

◆ הוראה של כ"ק אד"ש

אצלו בבית כל הוראה מכ"ק אד"ש הי' אצלם קדוש (לא הפ' קדוש ומונח בארון ועושים מה שרוצים) אלא פשוט עשה כל מה שכ"ק אד"ש רצה, (כ"ק אד"ש לא הרשה לו לבוא לקנות בית ב"איסטערן פארקוויי" בשנות?).

(הנ"ל)

◆ כשר"י כץ החזיק תו"ת

כשהרש"ג צלצלו ואמר שתו"ת הוא בחובות (ואין כסף להחזיק הבחורים) והמלמדים לא נשלמו זה כמה חדשים, וכותבים טשעקס ואין מה ליתן עבורם, ענה לו הר"י שהרש"ג ישלח לו ה"טשעק" והוא יכסה אותם.

(הנ"ל)

◆ כשר"י כץ תרם 150 ספרי תהילים

פעם התלונן לבתו שבביהנ"ס שמפעם לפעם הי' מתפלל לא הי' שם ספרי תהילים (ולא כמו אחרים שמתלוננים ושוהים שאחרים יתקנו את זה) אלא הלך וצלצל למרכז כאן וביקש לשלוח על חשבונו ק"נ ספרי תהילים, ומאז נסיייתה חברת תהילים בביהכנ"ס ההוא.

(הנ"ל)

◆ השינה של ר' לוי"צ מברדיטשוב

בחתונה הגדולה בזלובין האט זיך אפגעטאן דברים גדולים, א' בא לאדה"ז וא"ל שהוא מתעסק בהצלת לידי ישראל ובפועל משום סיבה עשו הממשלה כנגדו משפט ונידון למוות ואינו יודע מה לעשות, ואדה"ז שלחו להמחותן ר' לוי"צ מברדיטשוב והוא הי' זקן והוצרכו לטפל בו והחסידי רצה ליכנס אליו והגבאי א"ל שא"א ליכנס אבל הוא מציע לו שהדבר היחיד לעשות הוא שייחכה עד שרלוי"צ וועט זיך וועקן ואז כשיצא לצרכיו וועט אים כאפ"ן – חכה שם, ושמע איך שמשכיבים את רל"צ לישון, וא' הי' קורא משניות וא' הי' קורא זוהר ובתוך שינתו כשא' מהם טעה במלה רל"צ הי' מתקנם וכו' וחכה שמה עד שהתעורר והוא הי' הכל מרוגש שראה מיט וועמען מען האט צו טאן, כשיצא הר' לוי"צ, וראהו התחיל לצעוק עליו מה הוא עושה כאן וכי"ב והוא רועד והוציא מפיו שה"מחותן" שלח אותו לכאן, וענה לו רל"צ אה המחותן א"כ טוב זה בסדר מה אתם צריכים, וסיפר לו כל מה שקרה, (וא"ל מה שאתה רוצה ממני תלך להמחותן, עד שאמר שהמחותן אמר לבוא אליו ואמר א"כ טוב) ונתן ברכה וא"ל שיהי' טוב, והחסידי התחיל לחשוב למה הי' אדה"ז צריך לשלחו לרל"צ הלא אדה"ז ג"כ יכול לברכו, וא"ל רל"צ טראכט ניט טראכט ניט, וועסט קלי מאכן, והתחיל לחשוב מי גדול ממי, ור"ל צעק עליו אל תחשוב דו וועסק קלי מאכן והלך לו וכמובן העינן הסתדר.

(הנ"ל)

ר' חיים שאול ברוק ידע בע"פ הרבה מזוהר ומשניות.

(הנ"ל)

◇ ר' שמואל בער ו"הגוטע איד"

ר' שמואל בער בריסובער פעם לעירו בא א פולישע גוטע איד, און האט זיך געפירט טיש, באמצע בא ר' שמואל בער והי' ידוע לכל ונתנו לו כבוד, ואמר להפילישער גוטע איד אויב איר זאקט חסידות גוט און אויב נישט איז וואס דרייט איר א קאף דא, ואני יצא.
(הנ"ל)

◇ מהו העיקר דהתוועדות

אחיו של חיים ליבערמאן שדר בא"י ה' א שוואכער מענטש, והי' שמש בביהכנ"ס בכפר חב"ד שאז הי' ממש "א לאך", אבל הי' א קלוגינקער ופעם אחת התוועדו כו"כ וביניהם ר' אברהם פאריז והוא אמר שם שהעיקר הוא שמהתוועדות יבוא ללמוד ולעשות, פ' שמהתוועדות צריך להיות "בכך" (איני יודע אם הוא באמת סבר כך אבל כך הוא אמר) ואמר ר' הערשל ליבערמאן מי אומר שהתוועדות הוא בשביל הלימוד והסביר שאולי הלימוד ושאר הדברים הוא רק בשביל ההתוועדות?
(הנ"ל)

◇ חסיד בלי רבי

הפילישערס אומרים שחסיד בלי רבי הוא כמו כלב בלי בעה"ב!
(הנ"ל)

◇ הפי' מודים אנחנו לך

בכל תפילה אומרים "מודים אנחנו לך" מהו הפי' בזה? מהו ההודי' – יש מחל', שדעת עליון אומר שלמטה "יש" ולמעלה "אין", ודעת תחתון אומר שלמטה "יש" ולמעלה "אין", וזהו מודים אנחנו (דעת תחתון) לך (דעת עליון) שהוא צודק.
(הנ"ל)

◇ המעלה של ר' אייזיק

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב התבטא על ר' אייזיק "אז ער איז געווען אזוי לאנג א חסיד ולא נעשה רבי!
(הנ"ל)

◇ יודע את ריבונו ומכוון וכו'

יודע הווארט של איטשע דער מתמיד "שיודע את ריבונו ומכוון למרוד בו" היינו חסיד (וכ"ק הריי"ץ (נמצא בספה"ש תרפ"ס) האט ניט ליב געהאט דעם ווארט).

(הנ"ל)

◇ גרוע מבעל חי

הזידיטשובער רבי (חותנו של הקאמארנער?) האט עם נישט געפעלט וואס אדה"ז שרייבט אין תניא בפכ"ט שמי שאינו עושה רצונו של מקום גרוע מבע"ח וכו', (כ"ק אדמו"ר מהורש"ב ה' מניח ספריו (של הנ"ל) בספר'י שלו באונטערשטער שראנק).

(הנ"ל)

◇ א אידישע פאטש

פעם נכנס הרוזינער כשהי' עדיין "נסתר" לקארלינער שטיבעל, וידוע שהקרלינערס דאווענען לעבעדיק – אין פאטש'ן די הענט וכו' וכו', אחר שגמרו, שאל אחד מהם את הרוזינער ווי געפעלט עם די אידישע פעטש? וענה זה הוא אידישע פעטש? אני אספר לכם מהו אידישע פעטש, וסיפר להם שבעיר של הפשאלע זיידע הי' מקבץ כל "האיסווארפ'ס" משיבה, ומתוודע עמהם, ואף הי' מתפאר עליהם, בתוך החבורה הי' א' בשם יוסלע גנב, שבהעיר הי' קלויסטער והי' שם דברים יקרים והי' מזמן לזמן גונב משם, פעם אחת השוטרים חטפוהו וכיון שאיסורו הי' חמור שגנב "מהקלויסטער", דנוהו למות בשריפה, ויהי היום וכל העיר התקבץ והי' מוכנים ממש להשליכו לתוך השריפה ובא הגלח והתכופף אליו, ושאלו עם הצלם בידו שיש לו עוד "טשאנס" באם יחליט לשמד אז יציל את חייו, ובא"ל ישרפוהו, האט ער געפאטשט די הענט, וענה בקול "יוסלע גנב בין איך, אבער א איד וועל איך בלייבען" וסיים הרוזינער זהו א אידישע פאטש. (הסיפור מובא בכ"מ אבל בלי שייכות לשפאלע זיידע ושהרוזינער סיפר, הכותב).

(הנ"ל)

◇ החזרת דא"ח של הרד"ץ

הר' דזייקאבסון ע"ה סיפר לי שבשביל לקבל סמיכה שלחו אותו להרד"ץ חן, והוא זוכר שכשבא מאמר חסידות מליובאוויטש, היו קובעים זמן שהרד"ץ יחזור אותו ברבים, והוא חזר את המאמר, אבל אף אחד לא הבין מה שחזר (ווייל ער האט דאס פארשטאנען עפעס אנדערש).

(הנ"ל)

◆ האהבה של האופנים

ר' זושא רצה פעם להרגיש האהבה ד"האופנים", אבל מיד קפץ משם באמרו שאינו יכול לסבול את זה.

(הנ"ל)

◆ אם היית חברי היית מרגיש מה חסר לי

הבעש"ט ה' שולח את חסידיו על שליחויות למקומות שונים, פעם שלח א' והלך, והגיע לקרעטשמע ונכנס וראה איך שכו"כ יושבים שמה "ומתוועדים" וראה איך שא' נתן לחבירו כוס משקה, וא"ל חבירו תאמר לי מה חסר לי, והחבר נשתומם לשאלה – ואמר איני יודע מה חסר לך, ואז נתן לו חבירו א פאטש אין פנים, וא"ל אתה חבר שלי איך אתה לו מרגיש מה חסר לי, אם אמת היית חבר שלי היית מרגיש מה חסר לי.

(הנ"ל)

◆ אן דער רבי א חסיד וועט נישט זיין

ר"ש גרונם ה' אומר שאם יקח א' כל ספרי החסידות ויסע לאיי הים וילמד שם בהתמדה לא יהי ממנו כלום כי בלי ווייל אן א רבי קיין חסיד וועט נישט זיין.

(הנ"ל)

◆ איך זאג קיין דעות ניט צום אויבערשטען

פעם בעלה של א' מהנכדות של ר'אייזיק האמלער נחלה ובאה לזקנה לבקש ברכה, ור' אייזיק תפס בפאותיו ואמר "איך זאג קיין דעות ניט צום אויבערשטען".

(הנ"ל)

◆ הראגאטשאווער למד פנימיות התורה

הראגאטשאווער גאון כשמו כן הוא ה' גאון בנגלה שכן קיבל ברכה מהצ"צ, אך על חסידות אמרו שלא ידע (ה' לו כמה סיפורים אם כ"ק אדמו"ר מהורש"ב על זה) ה. דובראוסקי סיפר לי שפעם כ"ק אדמו"ר הר"י"ץ (?) ביקש לקרא להגאון והלכו לביתו ואמרו לו שהרבי קורא אותנו – והוא ענה שהוא מגיע מיד, ואשתו אמרה הרי לא אכלת, תאכל ואח"כ תלך, אבל הראגאטשאווער ענה שהרי הרבי בקשני לבוא ואיך אוכל לאכול עכשיו, אבל אשתו התעקשה ולכן נטל ידיו

במהירות ואכל כזית לחם ובירך ויצא להרבי, כשהגיע שאל אותו הרבי שאלה בנוגע ירושה של דורו דמשה רבינו, והוא זוכר איך סהאט געשיסט מראה מקומות איינער נאךד עם אנדערן, ושאל עוד שאלה – והוא א"ל שדיברו ולא הבנתי אך הוא זוכר שהראגאטשאווער אמר "משה רבינו איז געווען א עצמי", ומנין ידע זאת בלי לימוד פנימיות התורה?.

(הרה"ח ר' מ"מ שי מאראזאוו)

◆ החילוק בין הצ"צ והראגאטשאווער

הראגאטשאווער גאון הי' מבטל כל אחד אפילו הרבנים הגדולים הצ"צ הי' משתמש בלשון "פאטאך" אבל הוא הי' משתמש בלשונות דו עם הארץ וכו'.

(הנ"ל)

◆ למה הראגאטשאווער הזמין הרב

פעם רב חסידי מביהכ"ס גדול בא לעיר והראגאטשאווער אמר לו שכיון שהוא הולך לסעוד שיבוא לסעוד אצלו, וא"ל הרב הרי יש הרבה גדולים ממני ולמה דווקא אני זכיתי, וא"ל הגאון הם חושבים שהם גדולים אבל באמת הם ... אתה הרי א פשוטער איד איז וואס דו ווייסט איז גוט.

(הנ"ל)

◆ סמיכה מהראגאטשאווער

הראגאטשאווער לא נתן סמיכה לכמעט אף אחד אבל ליובאוויטשער בחורים הי' נתן (ואמר אז ער האט ליב די שוואצער בארדלאך פיל שאוהב הצעירים יותר מהזקנים).

(הנ"ל)

◆ הנצי"ב על ר' יאשע בער

הנצי"ב אמר על חותנו ר' יאשע בער שאכן "לא יחרץ" אבל "כלב לשונו" שמדבר מה שבליבו מלבו!

(הנ"ל)

◆ הנצי"ב וריש"ב

בוואלדין הי' חילוקי דעות, שהנצי"ב הי' עמקן ור' יאשע בער הי' יותר פשטן והתלמידים לא רצו ליכנס לשיעורים שלו.

(הרה"ח ר' נחמן שי' שפירא)

◆ יד החסידים על העליונה

סיפר לי אחד זקן שכשבא ר' יאשע בער לווארשא שבו הי' חסידי גור, שלחו מהישיבה דגור לר' יאשע בער שידברו עמו בד"ת, ואביו או זקנו של זקן זה הי' אחד מהם, ואחר שגמרו חלק הד"ת, התחילו לדבר בסתם דברים, וא"ל ר' יאשע בער שעכשיו אני מודה שכל מקום שיש בו חסידים ומתנגדים שיד החסידים על העליונה, אבל – הגביה את ידו – תאמינו לי – אז דער אויבישטער ווייסט אז עס קאסט מיר אסאך געזונט! (הי' מתנגד משא"כ בנו).

(הנ"ל)

◆ הבית הלוי והעשירים

פעם כשהוא הי' רב העיר הי' אסיפה עם עשירי הקהילה והוא בד"כ האט זייער פיינט געהאט גבירים (ע"ד הראגאטשאווער לגדולים) – ובעת ישבו עמהם נכנס השמש וא"ל שבחוץ מחכה אשה לשאול לו שאלה, ואמר א"כ אצא מיד וכן עשה, און זיי האט געברענט, כשנכנס, א' שאל לו בתור הש"ץ וכוונתם הי' צו עם שטעכ'ן, נו! מה אישה הזה רצה וא"ל ששאל שאלה ועניתי לה, וא"ל מה הי' השאלה? וא"ל שהי' לה חלום רע, ומה היא רצה ממך וא"ל שרצה שאני אפתור החלום, ומה הי' החלום – שבנה נהי' משוגע! ואיך פתרת לה? (והוא הי' א קלוגער איד וידע שהם שואלים בשביל כנ"ל והמשיך) אמרתי לה שזהו סימן שבנה במשך זמן יה' גביר, ושאלו ומנין הוא יודע שגביר הוא משוגע? וא"ל שאתם רואים יושבים כאן עמכם ומציעים דברים של שכל, ועל כל דבר אתם אומרים לא, ואינו כדאי וכו', וצריך לעשות להיפך אז גבירים אינם משוגעים?.

(הנ"ל)

◆ רבי מכבד עשירים

ר' יאשע בער הי' אומר שכתוב במשנה "רבי מכבד עשירים" מהוא הראיה לזה? והסביר שכתוב "חרש שוטה וקטן פגיעתן רעה", באמת הי' צריך לאמר שגם עשיר ומזה הראיה שרבי הי' מכבד עשירים.

(הנ"ל)

◆ "הפה של בלעם"

פעם בקאוונע הי' אסיפה של ענני הדת והי' שם כל מיני מנהיגים כולל מהסט"א והכלל הי' שכל מי שרוצה לדבר רשאי לדבר ואין רשות לאף א' להפסיקו וכ"א שמר הכלל, פ"א א' מהמשכלים עמד ודרש ובתוך דרשתו אמר "אז מיר ווילען נישט ח"ו צו עוקר זיין די הייליגע אידישע דת" ובאמרו זה התחיל ר' יאשע בער לדפוק על השולחן ומפני שהסכימו לא להפסיק לא דיבר אבל דפק על השולחן וכולם ראו שרוצה לדבר אבל לאידך הסכימו לא להפסיק, ולאידך לא מלא רצונו של ר' יאשע בער, ובקשו רשות מהמשכיל שיתן רשות לר' יאשע בער לדבר והתחיל לדבר שיש פתגם "א בלעם מויל" מהו הפי' "בלעם מויל", בדברי בלעם אמר ברכות על עם ישראל ובתוך דבריו אמר לא אוכל לעבור את פי ה' – לכאורה זהו מעלה ודיבור טוב – אבל במילים אלו ישנו ב' פי' א) – לא אוכל למשל "איני יכול להגביה שולחן זה" ב) לא אוכל צו געבען א פאטש אין פנים לפנב"פ – וניקב בשמו של אח' מהמשתתפים, ואמר שהפי' הב' הוא שלא אוכל לא שאיני יכול אלא "עס פאסט מיר ניט" ולכן אמר בלעם עס פאסט מיר ניט לעבור דברי ה' אבל באמת רצוני לעבור, וכן אתה המשיך לספר למשכיל "אינך רוצה לעקר את דת היהודי" לא מפני שאינך רוצה אלא עס פאסט דיר ניט אבל באמת אתם רוצים, וזה אני לא יסבול!

(הנ"ל)

◆ כמה חסידי גור הגיעו לר"ה

זקן א' שהי' מחסידי גור – שישנתי עמו ביחד בשעת המלחמה קצת, סיפר לי שאתה חושב שלויבאוויטש הוא גדול תדע שבווארשא להאדמו"ר מגור הי' בא לר"ה ארבעים אלף חסידים אבער איין זאך, האט מען געדארפט היטן די קעשענערס! (אפי' בינם לבין עצמם).

(הנ"ל)

◆ למה גוי שונא יהודי

גוי שונא יהודי בתכלית עד לרציחה אבל לא מצינו שאצל יהודים יהי' שנאה לגוי כזו, והסיבה לזה הוא שבכל יהודי יש "השדין נוכראין" "א קליינער גוי אין זיך" ולכן אינו שונא הגוי בתכלית.

(הרה"ח ר' מ"מ שי' מאראזאוו)

◆ הסיפור שסיפר למאיר שמחה חן

כשכ"ק אדמו"ר ריי"ץ דר בלניגראד גם משפחתי דרו שם והי' אסור ללמוד, ולכן שלחו אותי בן (ט') ואת אחי (בן ז') ללמוד אצל המלמד ר' אלי' וואלאצקין (זקנו של משפ' מאלכובסקי?) בדרך

הצטנן אחי ונפטר בר"ה, לתשרי נסעו כמה חסידים לכ"ק אדמו"ר ללענינגראד והרה"ח לייבן ליפסקער לקח אותי עמו, בנסיעה עברנו בהקרנות של הרכבת וראינו שם יהודי זקן עטור בזקן לבן גדול, וזה ה"ה הרה"ח ר' מאיר שמחה חן וקרא לי ובקש ממני לספר לו סיפור, (הר' מאיר שמחה ה"ה חסיד גדול בעל נגלה וה"ה שומע סיפורים מזקנו וה"ה מדויק, כיון שסיפר אותה סיפורים כמה פעמים בנוסח השוה, הוא ביקשני ילד בן ט' לספר לו סיפורו, אך היה בעל נגלה אבל ה"ה עובד וה"ה מתפלל באריכות (המתוועד האט נאך געמאכט איך שה"ה אומר "ויציב ונכון וכו'), וזכרוני שה"ה מתנענע וכל זקנו ה"ה מתנענע מצד לצד) וסיפרתי ממה ששמעתי מהמלמד שלנו ה"ה ש"ה"ה מספר לנו כל שבת, - ה"ה פעם מתנגד א' שלקח לבתו א איידעם א בן תורה - וה"ה יושב על "קעסט" כמה שנים - וכפי שקרה להרבה אז - שנהיו חסידים - וכך הוה והאברך נה"ה חסיד, כשחמיו ראה מה שקרה החליט לנסוע לכ"ק אדה"ז לסדר הענין, הגיע לשם והתלונן שמאז שנה"ה חסיד הפסיק ללמוד! - אדה"ז ענה לו שאינו כן ואדרבא עכשיו לומד יותר מאז, אלא הפשט הוא שקודם לכן למד בשביל "הקאף" ו"ההונט" ו"השוויגער" והשווער, ועכשיו לומד בשביל הקב"ה לבד, ובאותו הזמן לחסיד ההוא ה"ה צריך ללמוד כל היום שהרי ישב על קעסט, ופעם שמע אז עס קראצט זיך מאחורי הדלת ומיד התחיל ללמוד, ובחלון עבר כלב, וכך קרה עוד פעם, ועבר השוויגער, ובפעם השלישית ששמע דפיקה בדלת נכנס חמיו והמשיך ללמוד כיון שחשב שזה ה"ה הכלב וכו' וחמיו התפעל שלא הפסיק ללמוד, כ"ז ספרתי להרה"ח מ"ש חן, במשך התשרי ישבו אבי והרב ש"ב זיסלין ודברו יחד ואבי קרא לי ושאל אותי איזה סיפור סיפרתי להר"ה מ"ש חן ותמהני מאין ידע שספרתי לו סיפור אבל הייתי מאוד בטל לאבי ולא שאלתי שאלות וחזרתי הסיפור וכל הזמן ראיתי שאבי ורש"ב זיסלין מחייכים זל"ז אבל לאחר שגמרתי לא ה"ה לי החוצפא לשאול מה קורה כאן, אחר ימים כשאבי ה"ה לבדו שאלתי מה פשר החיך כשספרתי הסיפור? ואמר שסיפור זה שמע מרש"ב זיסלין ששמע מהרבנית ש. שרה אשת כ"ק אדמו"ר הרש"ב ששמע מרמ"ש חן ששמע מהילד מענדל מאראזאו!

(הנ"ל)

◆ החסיד חב"ד שהלך לטיש

פעם א פולישע חסיד לקח לחתן אברך חב"ד ורצה אים איינשלעפען לתוך חסידותו (כמדומני ה"ה בעלזע), ולחצו ולחצו - אבל לא נגע ולא ופגע - פעם שאלו אם רוצה לבוא צו דער טיש פון דער רבי'ן והסכים - חמיו ה"ה שמח וטוב לב מזה אז עפעס טוט זיך - והלכו, וכל הזמן הביט על חותנו מהו תנועותיו וראה איך שהוא מחייך והוא בשמחה - לאחר גמר הטיש שאל חותנו נו ווי איז געווען שראה שניגן ניגונים ואכל וכו' וכו' ולכן שאלו, ענה לו חותנו שנהנה מאוד אבער זאג מיר נאר איין זאך ווער איז יענער אלטער מיטן ווייסער בארד וואס פירט אן דארט?

(הנ"ל)

◆ הפ' "בראש ולא לזנב"

בר"ה אומרים "שניה' לראש ולא לזנב, למה אומרים נהי' ל"ראש" מהו הדיוק ל"ראש" אלא שנהי' "מקושר" לראש (וכמובן לא להיות ראש עצמו) ולא לזנב. (הנ"ל)

◆ שתיית חלב עכו"ם

פעם בא א' להראגאצובער (בלענינגראד) ושאלו האם מותר לשתות חלב עכו"ם, וענה שלא, ושאלו הרי שמעתי שאתה (הראגאטשאווער) בעצמך שותה חלב עכו"ם, וענה לו שאם אני שותה אני עובר על איסור דרבנן אבל אם אני פוסק שזה מותר הריני זקן ממרא. (הנ"ל)

◆ הקרכטץ של זקן

כשמזקינים כל מה שנשאר לעזור ולתן לשני הוא מיט א קראכטץ, והקרכטץ עצמו צריכים בשביל עצמו מפני שהוא זקן.

(הרה"ח חיים שי' טשקנטר (הורויין))

◆ הפסק דין של הראש ישיבה

פעם ה' בחור אחד שהי' יושן בבית של א' תלמיד חכם גדול, והי' שאלה בביתו - עם העוף, וביקש הבחור לילך אצל רב העיר ויפסוק השאלה. והלך הבחור לראש הישיבה שלו והר"י פסק שזהו כשר וכשחזר שאלו נו מה פסק הרב, וענה שהרב לא ה' בבית אבל הר"י שלי פסק שכשר, וענה לו התלמיד חכם "חכם איינער אני רציתי שתלך לרב ומפיו יהי' כשר ואתה אומר לי שהר"י אומר שזה כשר".

(הרה"ח יוסף שי' ווייבערג)

◆ תחת גג אחד עם הרבי

הי' ב' חסידי וויזניץ א' הי' לו כסף, ולא' לא הי' לו כסף ולמי שהי' לו כסף האט אונטער געקויפט את הגבאי של הרבי שיכנס אל הרבי לכפרות! ואכן נתן לו ליכנס, ונכנס והי' שם. לכשיצא שאלו חברו שלא הי' לו כסף נו מה ראיית ואמר כלום, שאלו א"כ למה שלמת כ"כ הרבה כסף, וענה לו "זיין אונטער איין דאך מיטן רבין איז גענוג".

(הרה"ח יצחק דוד שי' גראנער)

◆ כשר' מיכאל סיפר סיפורים

זוכרני איך שר' (מיכאל דווארקין ע"ה?) ה' מספר סיפורים – ומפעם באמצע ה' מפסיק – וביקשנו שיספר הלאה ואמר לא, ושאלנו למה – ואמר שאינו זוכר בדיוק פרטי המעשה וא"ל אעפ"כ מספר מה אתה חושב ובשום אופן לא רצה לספר (שלא רצה לומר סיפור לא מדויק).
(הנ"ל)

◆ ר' יקותיאל ליעפלי והחורבן

מספרים שני סיפורים על ר' יקותיאל ליעפלי, פאם בתשעה באב בלילה עברו דרך ביתו, ושמעו וראו איך שהוא רוקד – טאנצט – בליל תב"א! ושאלו מאי האי וענה "אז אין דער חורבן זעט ער וואס עס איז דא צו זיך פרייען – היינו שיה' הגאולה, והסיפור השני – שבהסתלקות הרבי נכנס לבית או להביכ"נ ושר כל החלונות כפשוטו – שפשוט לא קיבל את זה. – היינו כשזה קרה לא ה' שום הסברים או הרגשים כך תנועה של למעלה ממוחין. (להוציא מאלו ששמחים וכו' בהמצב. (וד"ל ואכמ"ל)).

(הרה"ח ר' יואל שי' כהן)

◆ האהבה של הרוזינער לזה שהלשין עליו

פעם בא חסיד להרוזינער – לבקר, ובעת שהותו שם פעם באמצע הלילה – נאחז החסיד ברגשי אהבה לרבו הרוזינער, וחשק לראותו, והלך לביתו וחיכה שרבו יצא, – ואכן הרוזינער יצא, ובדיוק אז עבר א' והוא ה' האיש שהלשין על הרוזינער – ומפני כך ה' במאסר, ואמר הרוזינער להחסיד אתה אוהב אותי כן! אהבתך אינו עולה לדרגת האהבה שאני אוהב יהודי זה שמסר עלי, ואהבתי עליו אינו עולה לדרגה שהקב"ה אוהב כל רשע.

(הרה"ח יוסף שי' רייצעס)

◆ הצאר והחייל

ר' שמואל לויטין ע"ה ה' אומר, פעם ה' חייל בצבא של ניקולאיי, והי' הלך בדרך, ועבר ליד נחל והחליט לרדת לשחות וכך עשה והוריד בגדיו וכו' – בנתיים עבר הצאר ימ"ש, וראה כמה בגדים מונחים על הקרקע – ועמד שם ופתאום ראהו החייל וחשב מה לעשות. וקפץ מהמים ועמד בלי בגדים בתנועה של ביטול להצאר – "סאלוט" – ושאלו הצאר, מה זה ככה אתה מכבדני, וענה אדוני המלך מי משרת אותך הבגדים שלי או אני?! – והביאור הוא שהעיקר הוא שהעצם קיים והבגדים כולנו צריכים לשפר אותם?

(הנ"ל)

◇ אילו כולם הכירו ברבי

פעם נסעו כמה חסידים להרבי – ובאמצע הדרך עלה בידם איזה מכשול והוצרכו לישאר במשך השבת באיזה דארף, מרחק מהרבי, וא' החסידים אמר – באמת הרבי הוא כל כך גדול, באם הי' כל העולם מכירים את הרבי כרבם א"כ ליובאוויטש וואלט ניט געווען – הכפר הקטנה שהוא, אלא הי' כל העולם – כל הסביבה, ונמצה שאנו הי' באמת עכשיו אצל הרבי, – וכי מפני שכל העולם אינם מכירים את גדלות הרבי – וליובאוויטש אינה פרוסה לכל הצדדים, הלכן עכשיו אין אנו אצל הרבי?!

(הרה"ת בנציון שי' אסטער)

◇ הלימוד של רשג"א

ר' אלימלך צוויבעל שי' סיפר, ר' שמואל גרונום אסתרמן, בסוף ימיו נעשה סגי נהר. והי' קשה לו לראות ולקרוא, פעם ישב עם תלמידים בשיעור – ולמדו מאמר, ור' גרונום קרא אותו – למרות שהי' קשה לו לראות – ותמהו עליו איך הוא יודע את המאמר כמעט בע"פ?! ואמר להם וואס מיינט איר איך האב געלערנט דער מאמר נאר א הונדערא מאל!

(הת' שמואל לייב שי' רייבין)

◇ אנוכי עומד בין ה' וביניכם

יש ווארט מפוילישע גוטע איד, 'אנוכי האומד בין ה' וביניכם' – שבד"כ מפרשים זה על 'רבי' – אבל הוא אמר שבאם א' מרגיש אנוכי, 'איך' עם גאווה וישות אז זה עומד ומפסיק בני וביניכם – בין ה' לבני".

(הרה"ח יהודה לייב שי' גראנער)

◇ שהיא תרגישה מעצמה

זקני ר' זלמן משה ע"ה כשהתחונן. – אשתו הי' לה איזה "סטייל" של לבישת השער. – והוא לא חשב את זה בגדר דצנוע. ושאל את הרבי נ"ע באם לאמר לה צו דאס אפצושניידען? שכך רצה ממנה, וא"ל הרבי רש"ב לא אל תגיד לה ככה, נאר דו זאלסט ארבעטען מיט זיך אויף אזוי פיל, שהיא כבר תרגיש שדבר כזה לא צריכה להיות – שתרגשה את זה מעצמה.

(ר' ישראל שי' דריזין)

לע"נ
אבי הכלה תחי'
הרה"ת ר' שמעון ע"ה פוטאש
ונזכה לקיום היעוד
"והקיצו ורננו שוכני עפר"
והוא בתוכם תיכף ומיד ממש

לזכות

החתן התמים שניאור זלמן שי'
והכלה חי' מושקא תחי'

קסלמן

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
ביום חמישי י"ד תמוז ה'תשפ"א

